

GAZDOVSKÉ
TRHY
16. september
2023

Uznesenia z obecného zastupiteľstva

Uznesenia z 9. zasadnutia Obecného zastupiteľstva obce Beckov zo dňa 8. 9. 2023

uz.č.115/2023 - Obecné zastupiteľstvo (ďalej len OZ) schválilo program zasadnutia OZ s pozmeňujúcimi návrhmi a doplnkami.

uz.č.116/2023 - OZ vzalo na vedomie kontrolu uznesení zo zasadnutí OZ konaných dňa 9.6.2023 a 14.7.2023 bez pripomienok.

uz.č.117/2023 - OZ vzalo na vedomie informáciu o stave investičných akcií v obci bez pripomienok.

uz.č.118/2023 - OZ schválilo Konsolidovanú výročnú správu Obce Beckov za rok 2022 bez výhrad.

uz.č.119/2023 - OZ vzalo na vedomie Správu o kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky obce za I. polrok 2023 bez pripomienok.

uz.č.120/2023 - OZ vzalo na vedomie Čerpanie rozpočtu obce Beckov za 1.polrok 2023 bez pripomienok.

uz.č.121/2023 - OZ vzalo na vedomie Odborné stanovisko hlavnej kontrolórky obce k návrhu na zmenu rozpočtu obce Beckov č.7 na rozpočtované obdobie 2023.

uz.č.122/2023 - OZ schválilo úpravu rozpočtu obce Beckov na rok 2023 - rozpočtové opatrenie č. 7 bez pripomienok.

uz.č.123/2023 - OZ schválilo Všeobecne záväzné nariadenie obce Beckov - Zásady hospodárenia s majetkom obce Beckov - bez pripomienok.

uz.č.124/2023 - OZ schválilo Sadzobník služieb platný od 1.10.2023 bez pripomienok.

uz.č.125/2023 - OZ schválilo v zmysle Zásad hospodárenia s majetkom obce, čl.12 odst.2 a odst.3, odpredaj neupotrebitelného majetku - MULTICAR 25M ŠPZ NM221AE. V zmysle zásad hospodárenia s majetkom Obce Beckov čl.4, bod B, odst.6a), na základe obchodnej verejnej súťaže (§ 281 až 288 Obchodného zákonníka) bez pripomienok.

uz.č.126/2023/a - OZ schválilo podmienky verejnej obchodnej súťaže na odpredaj neupotrebitelného majetku - MULTICAR 25M ŠPZ NM221AE; /b - OZ schválilo trojčlennú komisiu na vyhodnotenie verejnej obchodnej súťaže na odpredaj neupotrebitelného majetku v zložení: 1. Ing. Ján Križan, 2. Tomáš Masarik, 3. Ing. Marek Jambor, plus jeden náhradník, ak by sa jeden z členov komisie nemohol pre závažné dôvody zúčastniť, Mgr. Marek Sedláček.

uz.č.127/2023 - OZ schválilo zápis do Kroniky obce Beckov za rok 2017 bez pripomienok.

uz.č.128/2023 - OZ vzalo na vedomie informáciu o príprave Volieb do NR SR 2023 bez pripomienok.

uz.č.129/2023 - OZ schválilo zámer podania žiadosti na získanie finančných prostriedkov na dokončenie III. a IV. poschodia prístavby ZŠ s MŠ J.M. Hurbana v Beckove.

uz.č.130/2023 - OZ schválilo zámer podania žiadosti na získanie finančných prostriedkov na zníženie energetickej náročnosti budovy klubu pri parku.

Zapisala A. Benková

AKO SME VOLILI V BECKOVE

do Národnej rady SR 30. 9. 2023 od 7.00 do 22.00 hod:

Počet voličov zapísaných do zoznamu voličov:	1185	HLAS - SD	158
Počet voličov zúčastnených na hlasovaní:	903	KDH	66
Počet platných odovzdaných hlasov:	897	OLANO	54
Volebná účasť:	76,2 %	Republika	50
Vol'ba zo zahraničia:	13	SNS	47
		SaS	40
		Demokrati	24
		SME RODINA	14
		Kotlebovci	6
Výsledky volieb (uvedené sú len strany, ktoré v obci dostali hlas):		Piráti	2
strana / počet hlasov		SOS	2
SMER - SD	233	MM-H	2
Progresívne Slovensko	196	KARMA	2
		My Slovensko	1

Zhodnotenie prvého roka

Rok s rokom sa zišiel a nastáva čas, kedy začíname hodnotiť uplynulé obdobie a vytyčovať si úlohy do nasledujúceho roku. 28. 10. 2022 prebehli komunálne voľby, ktorých výsledkom bola zmena vedenia obce Beckov. Mal som to šťastie a so svojím programom som dostal dôveru občanov. Teraz je ten čas, aby som Vám odprezentoval, na čom zásadnom sme pracovali, aké výsledky sme dosiahli, čo sa nám podarilo alebo čo sa nám nepodarilo.

Od ustanovujúceho zastupiteľstva sme sa pustili do intenzívnej práce. Riešili sme otázky spojené s meškajúcim projektom stavebnej časti Rekonštrukcie Hradu Beckov financovaného z programu EHP a Nórska. S dodávateľom sme riešili zlepšenie organizácie práce riadenia stavby a v neposlednom rade nasadenie kapacít tak, aby sme gro prác ukončili do konca roka 2022. Práce sa značne zrýchlili, rozhodujúcu časť diela sa podarilo dokončiť aj za cenu prác cez vianočné a novoročné sviatky. Nasledovalo súperenie ohľadne prác nad rámec rozpočtu, ich preukazovanie, uzavretie dohody s dodávateľom. Jednania neboli jednoduché a veľký kus práce na dokazovaní odvieďli manažér projektov p. Rastislav Šrámka a riaditeľ Hrad Beckov, n. o., p. Peter Pastier. Nakoniec sa podarilo dosiahnuť pozitívny výsledok, kedy rozsah vyrokovaných prác a ich cenu odsúhlasil aj poskytovateľ dotácie MIRI SR. Riešenie otázky spojenej s odstraňovaním vád na diele pretrvalo až do letných mesiacov, kedy sa po vzájomnej dohode podarilo nájsť riešenie na odstránenie zatekania v Západnom paláci, ktoré bolo zásadnou prekážkou prevzatia diela. Nasledovalo prevzatie diela a ukončenie kolaudácie. Je veľkým úspechom, že sa podarilo získať finančné prostriedky na riešenie hlavne statických problémov na západnej stene.

Financie vo výške cca 63.000 € boli poskytnuté z grantu EHP Dragon. Taktiež nám dodatočne odsúhlasili finančné zdroje na kompenzáciu zvýšenia nákladov z dôvodu vysokej inflácie vo výške 117.000 €. Mravčiu prácu na spracovávaní žiadostí o dofinancovanie odvieďli páni z projekčného tímu p. Tomáš Michalík a p. Peter Oravec. V súčasnosti prebieha montáž interiérového vybavenia západného paláca. Návštevníci hradu budú môcť kompletný výsledok rekonštrukcie oficiálne zhodnotiť na jar 2024.

Začiatkom januára vyšli výzvy na Zníženie energetickej náročnosti verejných budov, kde sme sa

prihlásili a predložili dve žiadosti, a to na zateplenie strechy, fasády a výmenu najstarších výplní otvorov vo fasáde na budove obecného úradu. V oboch prípadoch sme boli úspešní. V súčasnosti realizujeme kroky k zabezpečeniu verejného obstarávania na dodávateľov prác. Je našou ambíciou v mesiaci marec začať s prácami tak, aby dielo bolo ukončené do konca mesiaca október 2023. Taký je náš záväzok voči Envirofonde.

V mesiaci február sme podali žiadosť na Envirofond na poskytnutie zdrojov na budovanie kanalizácie. Žiaľ, tento zámer nevyšiel. Odborný hodnotiteľ projektu nám vytkli nedostatky v rozpočtovej časti projektu. Na ich odstránení v týchto dňoch intenzívne pracujeme a 13. 11. 2023 sa chceme s opraveným projektom opäť uchádzať o zdroje na budovanie kanalizácie. Sme presvedčení, že sa nám podarí dopracovať k úspechu.

Podali sme taktiež žiadosť o poskytnutie dotácie na nákup techniky na obecnú prevádzku. Projekt bol hodnotený ako kvalitný, bol doporučený na schválenie, žiaľ, dostal sa len do zásobníka projektov. Bude uspokojený jedine za podmienky, že sa nevyčerpajú všetky rozpočtované prostriedky.

V marci sme podali projekt v rámci cezhraničnej spolupráce z programu Interreg medzi Slovenskou republikou a Českou republikou. V rámci tohto projektu nám Ministerstvo investícií a regionálneho rozvoja poskytlo sumu vo výške 52.773 € na realizáciu projektu „Poznej Tvrdonice, Beckov, Gbely,“ kde za získané prostriedky vznikne náučný chodník. Projekt je vo fáze realizácie a ukončený bude v prvých dňoch mesiaca november.

V mesiaci máj obec Beckov v exekučnej dražbe kúpila objekt Kúrie Dubnických. Tento objekt je v havarijnom stave a aj na podnet mnohých občanov sa obecné zastupiteľstvo rozhodlo vyčleniť prostriedky z rozpočtu obce na kúpu objektu a snahou je v krátkej dobe zakonzervovať objekt, aby nedochádzalo k jeho ďalšej degradácii. Za kúpu objektu obec zaplatila 45.350 €.

V týchto dňoch súd vydal uznesenie o schválení príklepu, a tak môže prebehnúť zápis nehnuteľnosti v katastri nehnuteľnosti do vlastníctva obce Beckov. Po nadobudnutí sme objekt uzatvorili proti vniknutiu neoprávnených osôb, pracovníci obecnej prevádzky pokosili dvor objektu a bolo doplnené a opravené oplotenie. Prebieha zabezpečenie základnej stavebnotechnickej

a ciele do roka nasledujúceho

dokumentácie, po zapísaní vlastníctva na katastri pripravujeme vyčistenie okolia objektu od navezeného materiálu a spracovávame podklady pre podanie žiadosti na Ministerstvo kultúry z programu Obnovme si svoj dom na dočasné zastrešenie objektu a statické zabezpečenie.

Za výdatnej angažovanosti členov OŠK Beckov sa podarilo dokončiť budovanie oploštenia futbalového ihriska a spevnenie parkovacej plochy za šatňami.

Podarilo sa vyrovať a spevniť komunikáciu v zadnej časti Vadičova. Ulička bola v katastrofálnom stave a po daždi boli na ceste obrovské bariny. To je už minulosťou.

Veľa rozruchu medzi občanmi priniesol projekt parkovania v strede obce. Chápem, že pre mnohých to bol zásah do dovtedajšieho komfortu, ale je potrebné uviesť, že priniesol aj pozitíva. Podarilo sa vyregulovať parkovanie v centre obce a parkovanie prinieslo do obecnej pokladne cca 20.000 €. Parkovanie okolo parku nemá byť cieľom. Cieľom má byť získanie lokality a následné vybudovanie centrálného parkovania pre turistov navštevujúcich obec. Výber parkovného pre rok 2023 končí 31.10.2023. Do ďalšej sezóny pripravujeme drobné zmeny, ktoré vzišli aj z vašich pripomienok.

Veľa žiadanou a diskutovanou témou je Cyklotrasa z Beckova do Nového Mesta nad Váhom. So žiadosťou, ktorú podalo ešte predchádzajúce vedenie obce, sme neuspeli. Ako nás na Ministerstve dopravy slovenskej republiky informovali, naša cyklotrasa mala „nedostatočný dopyt“. Z plánu obnovy, cez ktorý bola podaná žiadosť na príspevok, podporuje cyklistické projekty určené na dochádzku do zamestnania alebo do školy. Rokovali sme s úradníkmi z Ministerstva dopravy, pozvali sme ich na stretnutie priamo u nás v obci, previedli sme ich miestami, kde má cyklotrasa viesť a na základe tejto obhliadky nás usmernili, čo máme v projekte upraviť, aby sme mali šancu v druhom kole uspieť. Uzávierka druhého kola výzvy na „Budovanie cyklistickej infraštruktúry“ bude 8. 1. 2024. V týchto dňoch prebieha úprava projektu a následne budeme pripravovať žiadosť. Úprava projektu sa týka hlavne predĺženia cyklo-cesty z hrádze pri ihrisku cez Stiborovo námestie, okolo parku až k základnej škole.

Do konca tohto roka ešte pribudne na futbalovom štadióne nové workoutové ihrisko, ktoré bude financované z daru, ktorý obci poskytol darca – spoločnosť Nové Mesto ONE Industrial Park I SK s. r. o. V týchto dňoch prebieha výber dodávateľa diela a následne bude zahájená výstavba. Ukončenie prác je naplánované do 31. 12. 2023.

V uplynulom období sme sa venovali aj projekčnej príprave ďalších zámerov, ktoré chceme v budúcom roku rozpracovávať. Máme pripravenú projektovú dokumentáciu na vybudovanie kamerového systému v obci a čakáme na vyhlásenie výzvy. Pripravujeme projekt na adaptáciu III. a IV. poschodia prístavby základnej školy. V adaptovaných priestoroch by mali vzniknúť dve triedy školskej družiny a dve odborné učebne. Jedna učebňa jazyková a jedna učebňa počítačovej techniky.

Súčasťou adaptácie má byť aj vybudovanie fotovoltaičných panelov na streche prístavby. Pracujeme aj na zámere zníženia energetickej náročnosti Klubu pri parku. Vnímame veľký záujem o využívanie tohto priestoru, ale neefektívnosť jeho vykurovania bráni celoročnej prevádzke.

Okrem týchto investičných projektov sme v tomto roku realizovali viacero úspešných podujatí. Som toho názoru, že využitím nového priestoru medzi poštou a františkánskym kláštorom na organizovanie podujatia „Dni obce“ dostalo toto podujatie nový rozmer. Gazdovské trhy sa podarilo osviežiť prezentáciou chovateľských úspechov niektorých našich spoluobčanov. Každoročne patria medzi úspešné podujatia „Deň matiek“ a „Stretnutie dôchodcov“ pri príležitosti mesiaca úcty k starším. Za prípravou týchto podujatí je časovo náročná práca členov kultúrnej komisie, detí z materskej a základnej školy J.M. Hurbana pod vedením učiteľského kolektívu. Zo ich prácu patrí všetkým veľká vďaka.

S koncom roka je spojená aj tvorba plánov na nasledujúci rok. V súčasných dňoch prebieha diskusia o zámeroch budovania obce pre rok 2024. Prebieha verejné pripomienkovanie Plánu rozvoja obce na roky 2024 - 2030. V pláne rozvoja sú uvedené hlavne také aktivity, ktoré v obci chýbajú a sú dlhodobé žiadané. Napĺňanie požiadaviek obyvateľov má na mysli aj vedenie obce pri tvorbe rozpočtu. Hlavné zámery v investičnej oblasti smerujú do takých oblastí, ktoré v budúcnosti ušetria finančné zdroje. Avšak ako všade, tak aj na obci to bez finančných prostriedkov nejde. Vzhľadom k vývoju hlavne od roka 2021 budeme nútení v budúcom roku prísť k zvýšeniu daní z nehnuteľností, čo sa dotkne každého majiteľa nehnuteľností v obci. Tak ako v peňaženkách občanov ukrojila inflácia za posledné štyri roky viac ako 29% oproti roku 2019, tak sa to deje aj v rozpočte obce. K tomu nemalou mierou prispeli aj legislatívne zmeny prijaté predchádzajúcim parlamentom. Navyše rozpočty obcí a miest poškodilo zvýšenie daňového bonusu na nezaopatrené deti. Obce a mestá sú financované z podielov na výbere daní od fyzických osôb. Dopad tohto opatrenia na obec Beckov sa prejaví prepados príjmu pre mestá a obce na Slovensku, vo výške viac ako 80.000 €. Tento údaj vyrátal odborný útvar ministerstva financií. Ďalej v rámci originálnych kompetencií je obec zodpovedná za financovanie chodu základnej školy, školského klubu detí, školskej jedálne (patrí sem hlavne financovanie prevádzkových nákladov, nákladov na mzdy, upratovanie, školská kuchyňa a pod). Celkový odhad na prepád finančných prostriedkov pre našu obec predstavuje sumu 160.000 €.

Spoločnosť, ktorá nám realizuje zber a likvidáciu komunálneho odpadu, nám už listom oznámila nárast ceny odvozu odpadu o 11%, nárast ceny uloženia na skládke o ďalších 11% a zavedenie nového poplatku vyplývajúceho z legislatívy od 1. 1. 2023 za separovanie komunálneho odpadu zberovou spoločnosťou v sume 66 € za tonu vytriedeného odpadu. Aj

s tohto pohľadu sa javí, ako vysoko prezieravé, že sme v minulosti pristúpili k zavedeniu systému žetónového zberu komunálneho odpadu a vďaka za to patrí všetkým, ktorý tento systém podporovali. Už dnes je poplatok vo väčšine okolitých obcí výrazne vyšší.

Obec môže čeliť tomuto finančnému tlaku úsporou na strane výdavkov pri chode obce (správa obce, údržba čistenie komunikácií, údržba zelených plôch), o čo sa aj snaží. Ďalšou možnosťou je zvýšenie daní, kde rozhodujúca časť príjmu bude od najväčších podnikov na území obce. Treťou možnosťou je obmedzenie investičných zámerov, čo by znamenalo stagnáciu obce. Tento „oriešok“ budú musieť rozlúsknuť spolu s vedením obce poslanci obecného zastupiteľstva na najbližších rokovaníach obecných zastupiteľstiev. Verím, že spoločnými silami nájdeme kompromisné riešenie tak, aby sme dokázali v týchto náročných podmienkach napredovať. Výsledky z týchto opatrení budú rozhodujúce pre ciele, ktoré chceme realizovať v budúcom roku. Do rozpočtového roka 2024 ideme so zámerom realizovať investície, na ktoré sme rozhodujúcu časť financií získali z grantov z Envirofondu, a to Zateplenie obecného úradu a rekonštrukcia kúrenia. Pri týchto projektoch budeme okrem získaných prostriedkov cca. 520.000 € potrebovať cca 180.000 € prostriedkov z rozpočtu obce. Zdroje budú použité na spoluúčasť a dodatočné náklady spojené z realizáciou diela, na ktoré sa nevzťahuje podpora. Rekonštrukciou budovy získame celoročný priestor na rôzne podujatia. Cieľom je taktiež postupne zrekonštruovať menšiu sálu a poskytnúť ju občanom na organizovanie rodinných slávností. Po takomto priestore je v našej obci dopyt.

Ďalším zámerom je vybudovanie detského ihriska medzi poštou a kláštorom s odhadovaným objemom cca 34.000 €. Bude sa jednať o peniaze z programu Slovensko, kde bude spoluúčasť na financovaní z obecného rozpočtu vo výške cca 2.000 €. Kúpou Kúrie Dubnických sme prijali aj záväzok na jej záchranu. Na Kúriu Dubnických plánujeme predbežne vyčleniť sumu cca 30.000 € na práce spojené so zabezpečením budovy pred ďalším znehodnotením.

Vrávi sa, že šťastie praje pripraveným, a z toho dôvodu chceli by sme investovať do prípravy projektovej dokumentácie zameranej na zníženie energetickej náročnosti zdravotného strediska, na prípravu projektovej dokumentácie na rekonštrukciu chodníka pre peších. Pripravené projekty a ukončené stavebné konania nám umožnia operatívne reagovať na vyhlásené výzvy na financovanie projektov. Taktiež sme presvedčení, že sa nám v roku 2024 podarí získať zdroje z plánu obnovy na Cyklo-cestu z Beckova do Nového Mesta nad Váhom, kde sa budeme musieť taktiež finančne podieľať.

Som presvedčený, že sa nám podarí poposať s týmto náročným obdobím a že ho spoločnými silami prekonáme. Máme plán, máme odhodlanie, tak podme posunúť Beckov ďalej s kvalitou života jeho občanov. Verím, že to spoločne dosiahneme.

Ernest Benko, starosta

Upozornenie pre vodičov motorových vozidiel

Pokladáme za potrebné upozorniť majiteľov motorových vozidiel a ostatných účastníkov cestnej premávky na skutočnosť, že od 1. októbra 2023 skončilo prechodné obdobie a začal platiť celoplošný zákaz parkovania na chodníkoch, výnimkou je len parkovanie na osobitne vyznačených miestach. Teda autá už nemôžu parkovať na chodníku ani pri zachovaní voľného priestoru 1,5 metra, ako to bolo do 30.9.2023. Výnimku majú len bicykle, motocykle a elektrické kolobežky. Takže od októbra vodiči musia parkovať na ceste vedľa chodníka, ale tam ich autá prekážajú v premávke... Riešenie pre obyvateľov obce: parkujte len na osobitne vyznačených miestach a - najlepšie - na vlastnom pozemku.

Od 1. 10. 2023 platí ustanovenie zákona 8/2009 Z. z. o cestnej premávke v tomto znení:

§52:(2) Iní účastníci cestnej premávky než chodci nesmú chodník používať; to neplatí pre cyklistov podľa § 55 ods. 1, pre vodičov samo-

vyvažovacieho vozidla podľa § 55a ods. 2, pre automatizované doručovacie vozidlo, ak dopravnou značkou alebo dopravným zariadením je určené inak alebo ak ide o zastavenie alebo státie bicykla, kolobežky s pomocným motorčekom alebo motocykla, pri ktorom ostane súvislá voľná šírka chodníka najmenej 1,5 m.

§143: Do 30. septembra 2023 možno mimo zóny zákazu státiť alebo parkovacej zóny zastaviť alebo stáť s vozidlom s najväčšou prípustnou celkovou hmotnosťou neprevyšujúcou 2 800 kg na okraji chodníka priľahlého k ceste, pri ktorom ostane súvislá voľná šírka chodníka najmenej 1,5 m aj vtedy, ak to nie je určené dopravnou značkou alebo dopravným zariadením. Pri zastavení alebo státiť podľa prvej vety možno vchádzať na chodník a vychádzať z neho len v mieste zastavenia alebo státiť vozidla a nemožno pritom prekonávať zábrany chrániace chodník pred zastavením alebo státiť vozidiel.

Nové kontajnery na textil

Od štvrtka 12. októbra 2023 máme v obci dva nové zberné kontajnery na použité oblečenie, obuv a textilie. Jeden kontajner je umiestnený pri zdravotnom stredisku a jeden na obecnej prevádzke.

Opätovné použitie oblečenia ako druhotnej suroviny šetrí emisie CO₂ a prispieva k boju proti globálnemu otepľovaniu a zmene klímy. HUMANA Slovakia o. z. použije výnos z výkonu činnosti na podporu a financovanie svojich cieľov, ktorými sú ochrana a zabezpečovanie princípov humanizmu, ochrana a zveľaďovanie životného prostredia a vytváranie priaznivých životných podmienok, medzi ktoré patrí zabezpečenie alebo podpora programov vzdelávania a pomoc chudobným.

Mgr. Petra Jurčacková

Minimálny dôchodok

Sociálna poisťovňa od 1. októbra 2023 vypláca v tomto roku už druhýkrát zvýšený minimálny dôchodok. Robí tak automaticky, netreba o nič žiadať. Zvýšenie MD súvisí so zvýšením sumy životného minima (od 1.7.2023 je to suma 268,88 € na 1 dospelú osobu), aby dôchodcovia nemuseli žiadať o pomoc v hmotnej núdzi.

Príklad súm dôchodku podľa rokov dôchodkového poistenia:

Počet rokov dôchodkového poistenia
30 - 31 - 40 - 45 - 50 - 55 - 60 - 65
Mesačná suma minimálneho dôchodku
389,90 - 396,60 - 458,50 - 498,80 -
544,50 - 611,80 - 685,70 - 786,50

„Rozšíri sa okruh poberateľov dôchodku, kto-

rym vznikne nárok na minimálny dôchodok. Nárok na minimálny dôchodok tak vznikne aj niektorým dôchodcom, ktorí v súčasnosti minimálny dôchodok nepoberajú. Ak od 1. októbra 2023, po zvýšení minimálnych dôchodkov, bude suma ich riadneho súčasného dôchodku (alebo úhrnu viacerých dôchodkových dávok) nižšia ako nové sumy minimálneho dôchodku, vznikne im nárok na minimálny dôchodok a dôchodok sa bude vyplácať vo zvýšenej sume minimálneho dôchodku. Poberatelia dôchodkov tak dostanú dôchodok, ktorý je pre nich výhodnejší, teda vyšší. Prepočet minimálnych dôchodkov sa týka približne 60 tisíc poberateľov dôchodkov.“ DB

Zdroj: Sociálna poisťovňa

Čestné ocenenie pre Dušana Čikela

Tentoraz nie v Beckove, jeho rodisku, ale v Trenčíne, mieste jeho pôsobiska v zreých rokoch a na zaslúženom dôchodku, si uctili prínos pplk. Mgr. Dušana Čikela na rozvoji trenčianskeho futbalu - stal sa členom prestížnej Siene slávy trenčianskeho futbalu. Ocenenie prevzal na novom futbalovom štadióne v sobotu 14. októbra 2023 na X. ročníku podujatia. Úprimne gratulujeme! DB

Foto:

<https://www.astrencin.sk/sien-slavy.asp>

Výrub drevín

Potrebuje odstrániť strom z pozemku, ktorý už nespĺňa vaše estetické predstavy? Vyrástol tak, že sa nezmeští na pôvodné miesto, poškodil ho vietor, prekáža na ceste do domu alebo ohrozuje susedov?

V takomto prípade treba požiadať obec o výrub dreviny v zmysle § 82 ods. 7 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, v znení neskorších predpisov. V žiadosti uvediete meno žiadateľa / žiadateľov, adresu trvalého pobytu, názov dreviny, počet kusov a parcelné číslo pozemku. K žiadosti je nutné priložiť mapu pozemku s vyznačením drevín, ktoré chceme vyrúbať, a kópiu listu vlastníctva.

Obec zverejní na svojej webovej stránke Oznámenie o začatí konaní vo veci žiadosti o výrub dreviny v súlade so zákonom o ochrane prírody a krajiny, aby ten, kto chce byť účastníkom konania, si mohol uplatniť požiadavky do určeného termínu. Obec v správnom konaní, po obhliadke stromov určených na výrub poverenou osobou, rozhodne a vydá / nevydá súhlas na výrub. V rozhodnutí určí, ktoré stromy sa môžu vyrúbať, pomenuje ich (napr. breza prevysnutá, Betula pendula), uvedie obvod kmeňa vo výške 130 cm nad zemou, parcelné číslo v k. ú. obce Beckov, druh pozemku (napr. zastavaná plocha a nádvorie, záhrada), popíše stav dreviny a dôvody na jej výrub, vyčíslí spoločenskú hodnotu a určí náhradnú výsadbu (po dohode) - druh aj počet sadeníc a miesto vysadenia.

Výrub dreviny možno uskutočniť v termíne od 1. 10. 2023 do 28. 2. 2024 (zmena). Drevná hmota musí byť využitá alebo odvezená na povolené miesto zneškodnenia.

V súlade s § 48 ods. 1 zákona o ochrane prírody a krajiny je žiadateľ povinný uskutočniť náhradnú výsadbu drevín do 31. októbra podľa dohody. V prípade vyhynutia náhradnej výsadby je žiadateľ povinný uskutočniť dosadbu do 3 rokov.

V zmysle § 47 ods.3 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny sa súhlas na výrub dreviny môže vydať len v odôvodnených prípadoch a po posúdení ekologických a estetických funkcií dreviny a vplyvov na zdravie človeka.

DB

Nočná pyramída s Martou

Slovenský rozhlas, Rádio Slovensko, v programe rozhovorov so známymi osobnosťami Nočná pyramída o 22,21 hod vo štvrtok 19.10.2023 pripravil talkshow so - pre nás Beckovčanov - známym človekom. Hostom Katy Martinkovej bola archeologička Marta Mácelová, bývalá odborná asistentka pre najstaršie dejiny a muzeológiu na katedre História UMB v Banskej Bystrici a ešte predtým dlhoročná pracovníčka Stredoslovenského múzea v Banskej Bystrici (okrem iného). V Beckove sme ju naposledy videli na Dňoch obce, kde si prevzala Cenu starostu za propagáciu nášho Beckova (a Beckov vpašovala aj do relácie - Marta, vďaka!). Vysielanie sa realizovalo na podnet Petra Ondrejoviča a záznam si môžete vypočuť v archíve RTVS - <https://www.rtls.sk/radio/archiv/11436/2164573>. O živote a práci PhDr. M. Mácelovej, PhD. sa dočítate aj v BN č.4/2023, s.5.

DB

POSEDENIE SENIOROV V KULTÚRNYM DOME

Október - mesiac úcty k starším, tradičné podujatie pre dôchodcov, ktorí prijali pozvanie obce a 12. 10. 2023 sa zúčastnili posedenia, na ktorom ich milým vystúpením pozdravili deti

materskej školy a základnej školy. K dobrej nálade prispel harmonikár Michal Chochlík, pri ktorom si seniori zaspievali. Ďakujeme všetkým, ktorí sa podieľali na priebehu tohto pekného podujatia.

Stretnutie seniorov v októbri - mesiaci úcty

Dňa 12. októbra po 14. hod občanovia Beckova mohli pozorovať na ulici nezvyčajný ruch. Starší ľudia sviatočne vyobliekani, niektorí pešo i na bicykloch alebo tí, čo nevládali, autami, sa ponáhľali do KD. Veď mali aj dôvod, pretože v KD na čele s pánom starostom Benkom ich všetkých srdečne očakávali. Tento magický mesiac október je mesiacom úcty k starším a hlavne mesiacom stretnutia seniorov. Pán starosta privítal všetkých zúčastnených pekným príhovorom. Program pokračoval vystúpením detí z MŠ a ZŠ. Veľmi som sa na toto tešil. Detičky boli neskutočné, pesničky a básničky naháňali nielen úsmev do tváre, ale aj slzy do očí. Nádherné bolo, keď tí najmenší vybehli medzi rady stolov s darčekom v ruke pre dedka alebo babku a hľadali tých, ktorých majú tak radi. Nejedna babička mala slzy v očiach. Bolo to krásne. Cítil som

tú vynikajúcu atmosféru, vo vzduchu sa dala krájať láska a šťastie. Až tu si akosi každý uvedomí, že nebol na tomto svete zbytočný a že má kopy ľudí okolo seba, ktorí ho majú radi a on si to ani neuvedomoval. Myslím si, že takéto stretnutia sú veľmi potrebné hlavne pre nás starších. Dodáva nám to silu a radosť zo života. Každý z nás napísal svoju knihu života od svojho narodenia až po dnešok. Čaká to každú generáciu. Preto som šťastný, že môžem byť na takomto stretnutí a že aj ja môžem svojou troškou potešiť a dodať sily iným, ktorí to potrebujú. Záverom sa chcem poďakovať učiteľkám; kuchárkam za výbornú večeru a pracovníckam obecného úradu, ktoré sa o nás po celú dobu starali. Nesmiem zabudnúť ani na super harmonikára p. Chochlíka. Ešte raz srdečná vďaka a o rok nech sa zase všetci stretneme.

Ivan Petkov

Veľké ĎAKUJEM a nielen za seba

Úcta k starším - posedenie skôr narodených - bolo príjemným osviežením, plný rozhovorov a stretnutí. Prišli aj takí, s ktorými sme sa napriek tomu, že žijeme vedľa seba, už dlhší čas nevideli. Dva roky pandémie urobili svoje, a tak sme sa uzatvorili do tých našich „bubliniek“ a prispôbili sme sa. Chcem sa touto cestou poďakovať aj za iniciatívu založiť novú organizáciu jednoty dôchodcov a zaželať jej veľa tvorivých nápadov, ktoré nás vyťahnu „medzi ľudí“. Vďaka patrí našim deťom a p. učiteľkám. Je úžasné vidieť ich na javisku s tým ich prirodzeným prejavom. Samozrejme, veľká vďaka starostovi a jeho tímu za to, ako sa o nás starali, aby nám nič nechýbalo. Veľká vďaka za všetko...

Eva Budíková

FOTO: Zdenka Krasňanská,
Iveta Martišová

Ako sa Vám páčilo na stretnutí?

Anna Kročítá, 84 rokov: Velice sa mi ľúbilo, lebo človek v spoločnosti ožije, a keď prišiel harmonikár, do mňa akoby streli! Ernest je mladý chalan, ale vie, čo sa patrí, vie to s ľuďmi, vypočuje si ich. Pripravil nám dobré pohostenie, aj chutné oškvarkové pagáčiky. Doma je to také jednotvárne, treba ísť medzi ľuďmi, keď sa dá.

Bašavel pod lipou 2023

25. - 26. august

Pódium je postavené, lampy sú zavesené pod košatou korunou starej lipy na nádvorí bývalej kolkárne v Beckove - zdanlivo je všetko pripravené. Štvrtý ročník podujatia Bašavel pod lipou 2023 bol tento rok trochu iný, bol dvojdňový. OZ Priatelia Beckova si pre ľudí pripravili aj program na popracovné piatkové popoludnie, ktoré bolo venované deťom, rodinám a prinieslo nám krásnu komornú atmosféru na trávniku a priedomi Kolkárne.

Piatok 25. 8. 2023

Animátorsky si program pripravila Silvia Kusendová, ktorá previedla našich najmenších do 4 rokov choreografiou na krásne detské pesničky od ranného prebúdzania až po „dobrú noc“. O 17:00 dostali deti od 4 do 9 rokov priestor si trochu zasúťažiť, otestovať svoju rýchlosť, šikovnosť, kreativitu, aj za malú motivačnú odmenu. Občianske združenie NARIS, ktoré pôsobí v Novom Meste nad Váhom a venuje sa voľnočasovým aktivitám pre mladých ľudí, nám prišlo ukázať niečo zo svojej tanečnej školy formou vystúpenia a workshopu, na ktorom sa mohli zúčastniť úplne všetci, naučiť sa choreografiu a zatancovať si ako profi tanečníci. Pomedzi popoludňajší programom sa deti mohli zahrať v detskom kútiku a dospelí ochutnať osviežujúce ľadové čaje v čajovom stane.

Slnko zapadá, obzor sa červená, diódky, svetlá, lampy, reflektory dostali svoje hlavné slovo a zvýraznili kontúry priečelia historickej budovy, majestátnej jedle i čajovne Kolowrátok. Deti išli pomaly domov, dospelí si posadali na balíky slamy, na koberce a ku stolom a mohli si vychutnať príjemné koncerty. O 19:00 rozložili svoje nástroje muzikanti z Trnavy, formácia Ychabods, zahráli blok brit-rockových skladieb a o 21:00 nám zahrál akustický koncert poet a pesničkár Juraj Vačko a kamaráti.

Sobota 26. 8. 2023

Hlavný sobotný hudobný program sa presunul do renesančného átria budovy Kolkárne. Už od piatej sa pomaličky začalo zaplňať nádvorie a o 18:30 so rozsvietilo a rozozvučalo pódium vystúpením sólo pesničkára Michala Štramáka, ktorý zaspieval balíček svojich autorských pesničiek. Niečo pred ôsmou vystúpili Vrbovskí víťazi a ukázali, že hrať a tvoriť hudbu sa dá nielen na hudobných nástrojoch, ale napríklad aj na vodárenské trubky - bol to naozaj zaujímavý zážitok. Nasledoval koncert prešovskej kapely Chiki Liki Tu-a, s ktorou sme si zaspievali jej najväčšie hity a o záver koncertov sa postarali naše legendy Nora Carusso a Beckovské Xichty, s ktorými sa skákalo a spievalo až do úplného finále, do záve-

rečnej.

O rýchle a kvalitné občerstvenie sa postarali Futrak a Kolkáreň Beckov.

Celá akcia bola krásnou bodkou za kultúrnym letom v Beckove a zároveň aj príslubom, aby sme nepoľavili do budúcnosti realizovať sa pre seba i pre ľudí. OZ Priatelia Beckova a Radovan Poláček zdvihli latku organizačne opäť o kúsok vyššie. Veľká vďaka za zážitok.

Za organizačnú, finančnú a propagačnú pomoc patrí veľké ďakujem partnerom a sponzorom: ZSE / Nadácia ZSE, REX Group Transport, Obec Beckov, Severe Weather Slovakia, Botanikove včielky, SHRAMOT, SEVALD, NARIS OZ, Kolowrátok OZ, FUTRAK, Kolkáreň Beckov. *Mgr. Adam Straka*

K pamiatke zosnulých

Text: 1 Tes 4,13-14: „Nechceme však, bratia, aby ste nevedeli o zosnulých, aby ste sa nermútili ako ostatní, ktorí nemajú nádej. Lebo keď veríme, že Ježiš umrel a vstal z mŕtvych, tak aj Boh privedie spolu s Ním všetkých, ktorí umreli v Ježišovi“

Milí bratia a sestry!

Pamiatka zosnulých sa nás všetkých dotýka viac ako akékoľvek iné pamätné dni. Mnoho pamätných sviatkov jednoducho prehliadneme. Nemyslíme iba na štátne sviatky, ale tak isto aj na cirkevné. K iným nám chýba dosť horlivosti, nenadchnú nás, nezaujímajú, nedotýkajú sa nás tak bytostne ako práve pamiatka zosnulých.

Áno, to je nám pamätný deň najbližší, keď každý z nás má určite teraz na mysli tých svojich drahých zosnulých. K nim zalietajú naše myšlienky v tieto dni. Pristavíme sa pri ich hrobch a myšlienky nám zablúdia do minulosti. Predstavíme si ich tváre, úsmev, milé slovo, okamih, ktorý nám spoločne prežívaná láska navždy vtlačila do našich myslí. V tichom spomínaní položíme kytičku kvetov, či zapálime kahanček a premýšľame nad tým nepochopiteľným, neprijateľným údelom človeka, života a smrti...

Bratia a sestry, aj keď dobre vieme, že každý človek umrieť musí, a aj keď nám život túto pravdu dennodenne predkladá pred naše oči, nedokážeme sa zmieriť s tou realitou smrti, že naši drahí v jeden deň sú a v ten ďalší ich už niet. Aj keď myslíme vieme a celkom rozumieme, že sa tak musí stať, a že to je zákon života, naše srdce a naše vnútro proti tomu ostro protestuje. Duša nám je rozorvaná, keď zrazu hľadíme na nový hrob blízkeho človeka, a aj keď rozum to chápe, srdce to prijať nemôže. Lebo láska, ktorá je medzi nami ľuďmi, naše spoločné putá, nás natrvalo spájajú a ani smrť ich nepretrhne. To všetko krásne, čo medzi ľuďmi môže vzniknúť, ostáva, iba nemôže ďalej rásť, nemôže sa ďalej rozvíjať, a to nás bolí.

V každom jednom človeku, ktorý odchádza z tohto sveta, a ktorého sme milovali, odchádza aj kúsok nášho srdca, našej duše a dá sa to povedať aj tak, že kúsok nášho sveta je nenávratne preč.

Božie Slovo, ktoré nám dnes znelo, hovorí slová apoštola Pavla, ktoré adresoval veriacim kresťanom do tesalonického cirkevného zboru. V dvoch krátkych veršoch sme počuli výpoveď viery, ktorá má dnes naplniť naše srdcia.

Apoštol Pavel povedal: „Nechceme však, bratia, aby ste nevedeli o zosnulých, aby ste sa nermútili ako ostatní, ktorí nemajú nádej. Lebo keď veríme, že Ježiš umrel a vstal z mŕtvych, tak aj Boh privedie spolu s Ním všetkých, ktorí umreli v Ježišovi“. Zármutoť tu apoštol Pavel pripúšťa. Zármutoť preda sa patrí k tomu nášmu spomínaniu. Samozrejme, že nás zármutia tie krásne spomienky a začnie sa po človeku... Ale apoštol nás varuje, aby náš zármutok nebol bez nádeje. Nemáme sa rmútiť ako tí, ktorí nemajú nádej. Naša nádej v Ježišovi Kristovi má zastaviť náš zármutok, naše smutné spomínanie.

Pre kresťanov v prvom storočí to bola tak isto veľmi bytostná otázka, a možno sa ich to dotýkalo viac ako dnes nás. Vieme, že kresťania v prvom storočí boli dosť masívne prenasledovaní. Videli a boli svedkami popráv, zakúsili smrť mnohých svojich bratov a sestier vo viere, neraz tých najbližších príbuzných. Pre nich stáť na hranici života a smrti bolo oveľa bežnejšie ako dnes pre nás. Stretávali sa často so situáciou, že zo dňa na deň stratili svojich najbližších, ak padli do rúk prenasledovateľov. Pre nich bol smútok za blízkymi celkom bežnou súčasťou života a, samozrejme, že ich to oberalo o radosť zo života. Veľakrát upadali do zúfalstva, smútku...

Boh ale nechce, aby sme život na tejto zemi prežili v smútení, v spomienkach. On pre nás každý deň tvorí nové ráno, každý deň nám chce naplniť požehnaním, službou, radosťou, ktorá je dokonalá v ňom... iste nechce, aby sme sa umárali v

smútení. Naše duše a naše srdcia smútiť, pretože to je prirodzené pre našu lásku, ale nádej, ktorá je v Ježišovi, preda sa musí víťaziť.

Veď ako inak by mohol ten istý apoštol napísať: radujte sa v Pánu vždycky, opakujem radujte sa! Napriek všetkému trápeniu, ktoré vás stretá, napriek neraz krutej smrti a smúteniu za blízkymi sa radujte. Život nás, kresťanov, preda sa nesmie byť bez radosti. Radosť, ktorá pochádza od Boha Otca je podľa Pavla väčšia ako akékoľvek smútenie, strach, starosti života...

Apoštol píše ďalej: „Lebo keď veríme, že Ježiš umrel a vstal z mŕtvych, tak aj Boh privedie spolu s Ním všetkých, ktorí umreli v Ježišovi.“ Ak je naša viera postavená na mocnom Pánovi, ktorý sám prekonal smrť, potom tá istá viera sa musí vzťahovať aj na tých, ktorí umreli vo viere v Krista Ježiša. A to je dôvod prečo náš zármutok musí byť dočasný. Prečo ho máme odložiť a nahradiť nádejou, dúfaním, vierou... Boh preda sa tak, ako vzkriesil svojho Syna, tak vzkriesi aj nás, i tých, ktorí umreli s vierou v srdci.

Konečné víťazstvo je už vybojované. Kristus svojím vzkriesením definitívne porazil smrť. To nie je iba zbožná túžba, ba ani slabosť. Je to fakt, na ktorý nesmieme nikdy zabudnúť. Nič a nikto už nemôžu zrušiť milosť, ktorá je nám daná v Ježišovi. A tak, ako bol vzkriesený On, tak budeme vzkriesení aj my. A toto víťazstvo nad smrťou musí prenikať celý život veriaceho človeka. Musí prenikať aj do tých chvíľ, keď zastaneme nad hrobmi svojich drahých, a v spomienkach sa vraciame k pekným chvíľam. I tam musí znieť to jasné a mocné, Kristus zvíťazil.

Nikdy si nenechajme vziať nádej, vieru vo vzkrieseného. Nikdy nedovoľme, aby táto viera vyhasla v našich srdciach. Aj keď nás smrť môže odlúčiť na veľmi dlhý čas, večnosť preda sa len patrí Pánovi. Vo večnosti preda sa len budeme s tými, ktorých milujeme a na ktorých dnes spomíname.

Mgr. Martina Rumanová, ev. farárka

Gazdovské trhy 2023

Leto a včasná jeseň na Slovensku sa vždy niesla v znamení roľníckych prác a žatvy. Žatevné práce v jednotlivých regiónoch prebiehali v rozličných termínoch, ale cca už od svätej Margity (13. júla) sa vpravievalo: „Svätá Margita vodi žencov do žita“.

Žatva bola pre našich predkov jedným z najväznejších udalostí roka na dedine, žatevné práce sa začínali modlitbou, boli sprevádzané požehnaniami: „Nech Pán Boh požehná a rozmožní našu prácu“.

„Na kosenie obilia sa používal kosák, neskôr od 19. storočia kosa. Po skosení ženy hrstfovačky zväzovali obilie do snopov a viazali ho povrieslami ukrútenými z ražnej slamy. Zo snopov sa robili kríže, mandlíky, panáky, napichovali sa na drevené koly ostrvy, kde malo obilie preschnúť pred zväzáním do stodôl.“

Na konci žatvy ženy uplietli dožinkový veniec, do ktorého sa splietali všetky druhy zožatého obilia, poľné kvety, stužky. Odovzával sa slávnostne gazdovi v sprievodoch, v ktorých sa spievalo a vinšovalo „zdravie, bohatstvo, šťastie...“ Dožinkové vence sa vešali na stodoly, na dvere gazdovstva ako symbol ukončenia žatvy.

Obilie sa po žatve zväzovalo na rebrinákoch uložených do vysoka, prichytených drevenou žrdou (pavúkom) do stodôl, kde sa mlátilo - niekde cepmi, niekde sa vydupávalo pomocou dobytky (južné Slovensko). Na Gemeri verili, že obilie musí vojsť do stodoly stebami napred a klasmi vzadu - aby ho vraj myši nenašli.

20. storočie prinieslo do spracovania obilia mechanizáciu - mláťačky poháňané gáplom, parostrojom, elektrinou, prinieslo aj nové úlohy ako mašinista, špajzer a podobne. Z dôležitosti žatvy ako hospodárskej a spoločenskej udalosti ale neubúdalo ani v čase po 2. svetovej vojne, či v čase normalizácie a vždy bolo sprevádzané aj hodovaním a veselosťami.“ K.Nádaská - Slovenský rok, 2012

Ako prebiehala žatva a dožinky u nás v Beckove, ste sa mohli dočítať v minulom čísle Beckovských novín, kde si zaspomínal na celý proces pán Ivan Ondrejovič spolu so Štefanom Slávikom, konkrétne na rok 1965 a na časy JRD. Dnes sa píše rok 2023 a mnoho z týchto tradícií ostáva už len v spomienkach, prípadne na papieri. Ľudia už nie sú spätí ani s feudálnymi poriadkami, ani s myšlienkami „jednotného družstva“. No myšlienka jesenného „Poďakovania za úrodu“ ostáva stále v nás a snažíme sa ju aspoň ako-tak udržiavať v našom vedomí. V tomto kontexte vzniklo pred pár rokmi aj podujatie Gazdovské trhy.

Gazdovské trhy - 16. 9. 2023

Sobota nám vyšla. Počasie bolo príjemné, ľudia sa poschádzali v hojnom počte. Tento rok sa podujatie konalo na lúčke vedľa františkánskeho kostola od popoludňajších hodín.

Tešíť ste sa mohli v prvom rade na predajcov, ktorí prišli predstaviť svoju tvorbu, výrobky, úrodu - izbové kvety, šperky, umenie, bylinné čaje, domáce sirupy a džemy, prácu košíkára, drevo-rezbára, sviečky, tekvice, hrozno, burčiak a iné. Okrem predajcov nám robili príjemnú spoločnosť zapožičané zvieratká, pričom taký capko, kohút, ba i jedna ovečka sa pokúsili o plánovaný útek. Ten bol neúspešný, zvieratkám sa nič nestalo, boli navrátené na svoje stanovišťa a tešili sa

z nich celý čas najmä tí najmenší.

Zvieratká nám zapožičali: rodina Nováková, Salaš Beckov, Tomáš Masarik, Radoslav Macejka, Ing. Ján Macejka, Ľubomír Rybár a Vladimír Križan. Ďakujeme.

Okrem toho prebehla aj súťaž o najlepšiu štrúdlu, do ktorej sa zapojili gazdinky Anna Kročítá, Anna Čaňová, Oľga Bánovská a víťazka Hedviga Benková. Všetky štrúdle boli domáce ťahané a ukázali nám, že tieto staré tradičné recepty jesenných slávností stále žijú. Všetky boli naozaj vynikajúce a dá sa povedať, že sa po nich iba „zaprášilo“.

Výnimočným predstavením tento rok bolo „živé varenie“ v podaní šéfkuchára **Mareka Orthu**, ktorý nám v priamom prenose predviedol niečo zo svojho kulinárskeho umenia a mohli ste zároveň ochutnať z jeho exkluzívneho menu: Grilovaný chrbát z diviny na borievkach, gaštanovo-kávovom pyré, jablkách a Cabernet omáčke a druhý chod boli tekvicové noky s karamelizovanými hruškami na škorici, smotanový krém a dehydrované maliny.

Ľudia mohli teda osláviť dary jesene naozaj hodovaním - pitím, jedlom a keby celé podujatie neprekazil dážď, azda by sa posedelo až do šera.

Úroda a plody zeme mali byť požehnané predstaviteľmi miestnych kresťanských spoločností, k čomu, bohužiaľ, z technických príčin nedošlo. Je to škoda, pretože tak trochu unikla pointa, myšlienka tohto reliktu „dožinkových slávností“, ale veríme, že si každý odniesol aspoň dobrý pocit zo spoločenského stretnutia a tešíme sa zasa o rok.

A aby sme nezabudli - veľké ocenenie patrí Aničke Gábovej, za pomoci kultúrnej komisie, za výzdobu (všetko zapožičané z vlastných súkromných zdrojov), ktorá vo veľkej miere prispela k vytvoreniu jesennej a pohodovej atmosféry.

Bazár (nielen) detského oblečenia

V rámci Gazdovských trhov prebehla aj jesenná burza detského, a tento krát nie len detského oblečenia. Sociálna komisia takto nadviazala na jarnú akciu, ktorá sa konala pôvodne v priestoroch ZŠ, no teraz pekne vonku na čerstvom

vzduchu.

Okrem detského oblečenia, detských hračiek, či knižiek ste tu mohli nájsť aj veci pre dospelých - s témou jeseň a zima.

Prihlásilo sa 7 predajcov a aspoň sa prepojili dve rôzne a zmysluplné spoločenské udalosti. Oproti jarnej burze bol záujem zo strany kupujúcich vyšší, a tým pádom pre organizátorov aj motivujúci. Naozaj každý si mohol prísť na svoje a zároveň podporiť dobrú vec. Pokračovanie bude zasa na jar 2024.

Ejhľa už ženci zbierajú klasy,
ejhľa ich viažu do snopov
A ženy čoby zlaté vlasy -
Poklad,
Ich znášajú do domov.

Ejhľa sa hájom nesú spevy,
Ejhľa aj zem tanec svätí,
V náručí chlapi svoje devy -
Zvierajú.
Spolu sa radujú starci aj deti.

Ejhľa zlatý veniec zo pšenice
Ejhľa je korunou Slnka
Nesú ho lúkou a cez vinice -
Spievajú,

Do nôty potok im žblnká.
Hospodár, hospodár,
Pozrí, čo nesieme
Sú to dary leta a Matičky Zeme,
Hospodár, hospodár,
Požehnaj klásky,
Veď to je zlato, čo vzišlo z lásky.
Hospodár, hospodár,
Prijmi náš veniec,
Žehnaj ho!

Je nádejou pre ďalšie pokolenie!
Hospodár milý
Žeby žatva bola stále,
Oslavujeme spolu. Nuž tak vína nalej!

Ejhľa, už sa zvečeriло,
Ejhľa tanec neuticha,
Veď sa víno nevypilo -
A majer?

Do rána celý hudbou dýcha.

Adam Straka

AKTIVITY V MATERSKEJ ŠKOLE

V septembri začal nový školský rok, na ktorý sa tešili nielen deti, ale i pani učiteľky. Do materskej školy prišli nové detičky, ktoré si pomaličky zvykajú na odlúčenie od rodičov, na nových kamarátov a pani učiteľky. V tomto jesennom období sme pre deti pripravili tieto aktivity: výlet do ZOO parku Lubina, vystúpenie pre starších, futbalový krúžok, divadielko.

Výlet do ZOO parku Lubina

V piatok 8. 9. 2023 sa deti z triedy motýlikov a triedy včielok zúčastnili výletu na minifarmu. Na autobusovej zastávke v Beckove sme nastúpili do autobusu, ktorý nás zaviezol na Lubinu. Deti počas cesty sledovali okolie a ukazovali, kde pracujú ich rodičia. Na minifarme nás privítala pani animátorka, ktorá nás sprevádzala po farme a oboznamovala so všetkými zvieratkami, ktoré tam chovajú. Deti ich s nadšením pozorovali, ovečky a laň si mohli aj pohladiť a nakrmiť, z čoho mali veľkú radosť. Čudovali sa tomu, ako si ovečky zoberú granulky priamo z ruky.

dokážu robiť veľký krik. Vo výbehu kengúr horských sledovali kŕmenie a najviac sa im páčilo mláďa kengury, ktoré sa zvedavo pozeralo na prechádzajúce deti. Z veľkým nadšením kŕmili lamy a kozičky trávou, ktorú im natrhali. Z minifarmy odchádzali plné zážitkov, nových skúseností a vedomostí o zvieratkách. Deti mali z výletu veľkú radosť, aj pri odchode zo škôlky rodičom s nadšením rozprávali, čo zažili.

Október - mesiac úcty k starším

Ani sme sa nenazdali a už tu máme mesiac október, ktorý bol vyhlásený za Mesiac úcty k starším. Jeseň života je časom, kedy sa človek viac zamýšľa nad sebou, svojou minulosťou aj budúcnosťou. Žne, čo počas života zasadil. Tento mesiac je venovaný úcte, láske a obdivu k našim starším spoluobčanom. Dňa 12.10.2023 bolo pripravené tradičné posedenie pre dôchodcov v Kultúrnom dome v Beckove, na ktorom sa zúčastnili aj deti z MŠ a ich pani učiteľky. Po príhovore pána starostu sa predstavili na javisku v krojoch s pripraveným programom, ktorým chceli v tento výnimočný deň potešiť svoje babičky a dedkov. Po ukončení porozdávali pozdravy, ktoré si pre nich starostlivo pripravovali. Veľmi ich potešilo objatie a radosť na tvárach našich seniorov.

Dajme spolu gól!

V školskom roku 2023/2024 sa ZŠ s MŠ Beckov opätovne zapojila do projektu „Dajme spolu gól“. Cieľom projektu je motivovať deti k športovej aktivite, vytvárať v nich trvalý vzťah k športu. Športom podporujeme zdravie detí a učíme ich k zdravému životnému štýlu. Deti si osvoja základné pohybové návyky a pohybové schopnosti primerane k ich veku. Deti sa naučia hravými prostriedkami pozitíva pohybu a samotnej hry - futbalu. Prostredníctvom hry majú deti lepšiu schopnosť koncentrácie, seba disciplíny, lepšiu socializáciu - hra ako prostriedok, byť súčasťou sociálnej skupiny.

Počas prehliadky deti videli domáce zvieratá ako kačice, husi, sliepky, prasiatka, kravičky, čudovali sa aj tomu, ako môže byť taká malá antilopa, alebo ako malé papagáje andulky

Divadielko Rytier Gaston

V jeden krásny slnečný deň, 18. 10. 2023, zavítal do našej materskej školy opäť rytier Gaston - tentokrát so šašom Bašom a hlavne novým programom. Na začiatok si s našimi škôlkarmi zopakovali to, čo nás naučil pri jeho poslednej návšteve, kedy sme sa vďaka nemu dozvedeli, kto je rytier, čo robí a aj ako sa ním stať. Potom sa niektorí škôlkari premenili na princeznú, pastierov a aj rytierov. Prítom nám vysvetlili, ako prebiehali zábavy detí a dospelých na hrade aj v podhradí. Na záver predviedli ukážku rytierskeho súboja v troch disciplínach. Ich predstavenie bolo nielen zábavné, ale aj poučné. Tešíme sa opäť na ich návštevu.

Učiteľky materskej školy

EURÓPSKY DEŇ JAZYKOV

Aj tento rok sa 26. septembra, ktorý je Európskym dňom jazykov, žiaci Základnej školy J. M. Hurbana v Beckove intenzívnejšie venovali aktivitám spojených s cudzimi jazykmi. Na hodinách anglického jazyka sa opäť stretli s dievčaťom Larou. Minulý rok na jej podnet čelili jazykovým výzvam a riešili 50 úloh. Väčšina z riešiteľov obstála a získala drobné darčeky a certifikát. Tento rok v 2. ročníku Larinho cestovania po Európe zabúdli žiaci do európskych krajín, v ktorých sa okrem spisovného jazyka používajú menšinové jazyky. Lara sa teraz vybrala na novú jazykovú cestu. Skúmala fascinujúci svet regionálnych a menšinových jazykov a keďže bola zvedavá, samozrejme, objavila mnohé jazykové poklady.

Po tom, čo sa Lara počas svojej prvej cesty zoznámila so 46 „veľkými“ európskymi jazykmi, sa počas tejto cesty rozhodla preskúmať jazyky, ktoré nie sú tak známe mimo oblastí, v ktorých sa nimi hovorí. V niektorých prípadoch majú jazyky, s ktorými sa stretla, viacero dialektov. Niektoré nemajú štandardizovanú písomnú podobu alebo sa dajú vyjadriť v rôznych písmach a v niekoľkých prípadoch počet rodených hovoriacich klesá. Vo všetkých prípadoch však majú tieto jazyky hrdú tradíciu a veľmi oddané a aktívne komunity hovoriacich, ktorí sa snažia zabezpečiť, aby sa ich jazykové dedičstvo odovzdávalo ďalším generáciám. Žiaci v snahe o vyslovenie niektorých slov prejavili doslova údiv -

„Ako sa to dá vysloviť? Kto tým slovám rozumie?“ (pýtali sa mladší žiaci).

Každoročne sa v rámci podujatia ku Dňu európskych jazykov krajiny v celej Európe zapájajú do tradície výberu „slova roka“. Je to výber jedného slova alebo slovného spojenia, ktoré odráža spoločenské, kultúrne alebo politické trendy a udalosti daného roka. Slovo roka slúži ako symbolické vyjadrenie kolektívneho vedomia a prevládajúcich tém v spoločnosti. Vystihuje ducha doby a stáva sa odrazom spoločných skúseností, obáv a túžob ľudí. Teraz je takým slovom Permakríza (Permacrisis = an extended period of instability and insecurity) - výnimočné obdobie nestability a neistoty. Žiakom sme vysvetlili súvislosť tohto slova s aktuálnou situáciou. Vojna na Ukrajine mala veľký vplyv na rôzne odvetvia, čo viedlo k nedostatku základných tovarov a extrémne letné suchá, ktoré spôsobujú energetické problémy. Táto situácia si vyžaduje zvýšené povedomie o obmedzených zdrojoch Zeme a potrebe zmeny vzťahu k životnému prostrediu.

Aktivity ku dňu jazykov pokračovali. Žiaci si zábavnou formou prečítali plagát „20 zaujímavých vecí, ktoré možno nevieš o svete jazykov.“ Samozrejme, že sme so žiakmi preladili aj na humornú notu. „V koľkých jazykoch dokážete niekoho rozosmiať?“ Po prísnom výberovom procese európska komisia „hrdo“ predstavila žiakom Veľkú viacjazyčnú knihu vtipov. Na hodine anglického jazyka sme zopár z nich predniesli. Verte, že už aj mladší žiaci niektorým porozumeli a od srdca sa - i keď bolo vyučovanie - zasmiali.

Ing. Darina Jarábková

Beckovskí žiaci otvorili 5. ročník filmového festivalu pre deti - CINEDU

Prvý slovenský filmový festival pre deti, mládež a celé rodiny - CINEDU - sa uskutočnil už 31. mája 2019 v Bratislave. Každoročne je cieľom tohto festivalu mladých divákov nielen zabaviť, ale ich aj interaktívne zapájať a vzdelávať. Od roku 2020 je miestom konania MsKs Nové Mesto nad Váhom. Ambasadorkou festivalu je všetkým známa, obľúbená slovenská herečka Zuzana Krónerová.

Tento rok filmový program zahŕňal výber kvalitných, oceňovaných a medzinárodných, hraných, dokumentárnych a animovaných filmov v slovenskej premiére. Očaril plejádou filmových trhákov pre deti a mládež. Už tradične sa v ňom objavili krajiny, ktoré vynikajú vo filmovej výrobe pre deti a mládež, ako Nemecko, Holandsko, Belgicko, Rakúsko a škandinávské krajiny, tento raz Nórsko. Ďalej bolo zastúpené Maďarsko, Ukrajina, Švajčiarsko, Estónsko a po prvý raz India.

Novinkou tohoročného festivalu bolo nadviazanie spolupráce s ukrajinským festivalom Kids Movie Fest a premietanie série krátkych filmov, ktoré festival natočil pod vedením jeho riaditeľky a režisérky Svitlany Pohasy pod názvom Jeden deň z môjho

života. Päť ukrajinských tínedžerov natočilo krátke filmy o sebe, o svojom živote v rôznych európskych krajinách, v ktorých v exile čakajú na koniec vojny, o svojich pocitoch, svojej každodennosti, ale aj o svojich snoch.

Ďalšou novinkou CINEDU 2023 bolo zavedenie trojčlenných porôt v oboch festivalových kategóriách, ktoré rozhodovali o najlepšom filme vo svojej kategórii. Navyše o najlepšom filme rozhodovali aj diváci, teda aj naši žiaci, ktorí svojím hlasovaním (do osudia hádzali lístky s farbou zelená - páčil sa, žltá a červená - najmenej sa páčil) rozhodli o Cene diváka.

Jednou z nich, historicky prvých porotcov festivalu, bola pre kategóriu CINEDU Kids vybraná žiačka našej základnej školy, Rebeka Jamborová, 6. trieda. 18. septembra - v deň otvorenia 5. ročníka festivalu CINEDU - boli prvými divákmi práve žiaci našej základnej školy.

Sledovali film z indickej produkcie - Chut-Kit, ktorého hlavnou postavou bolo rovnomené ochrnuté dievčaťko so silnou túžbou chodiť do školy ako ostatné zdravé deti. Ďalšia skupina žiakov prvého stupňa si so záujmom pozrela pútavý a atraktívny príbeh pre najmenších, v ktorom si Laura v novom domove našla nezvyčajnú kamarátku, malú hviezdu.

Posledný deň festivalu, 28. septembra, pred záverečným gala večerom, boli žiaci 7., 8. a 9. triedy divákmi pri sledovaní filmu Ťažká voľba. Bol to napínavý príbeh z estónskej produkcie o skupine kamarátov, ktorá sa musí rozhodnúť v dôležitých otázkach: myslieť na svoje dobro, alebo zachrániť starú osobu?

Všetkým sa filmová prehliadka páčila. Dúfame, že sa v budúcnosti zúčastníme ďalšieho ročníka originálneho slovenského filmového festivalu pre deti.

Ing. Darina Jarábková

Založenie ZO Jednoty dôchodcov Slovenska

Dňa 17. októbra 2023 o 17. hod v klube pri parku bola založená Základná organizácia Jednoty dôchodcov Slovenska (ZO JDS) v Beckove. Na zakladajúcej schôdzi boli schválené stanovy ZO JDS, zvolené orgány a predbežný program na rok 2024. Zakladajúcej členskej schôdze sa zúčastnilo 35

dôchodcov a do dnešného dňa má organizácia celkovo 85 členov.

Výbor ZO JDS v Beckove

Predseda: Karol Pavlovič
Podpredseda: Ing. Ján Križan
Tajomník: Jaroslav Zbudila
Hospodár: Mária Kubičková

Členovia výboru: Margita Bubeniková
 Eva Úradníčková
 Zuzana Tehlárová

Ďalší záujemcovia o členstvo sa môžu prihlásiť u členov výboru alebo predsedu, tel. č.: 0917 162 324.

Karol Pavlovič, 24.10.2023

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA september - október 2023

Narodili sa: Timon Trgo

Jubilanti

• 50 rokov: Marián Gestinger
Rastislav Štefánik
Miroslava Gulíková

• 55 rokov: Ing. Margaréta Martišová

• 60 rokov: Jaroslav Straka, Alena Kročítá,
Anna Benková, Pavol Ďuriš

• 65 rokov: Anton Pavlík, Pavol Jarábek

• 70 rokov: Mária Masárová

• 75 rokov: Asónia Križanová

• 80 rokov: Štefan Strieženeč
Milan Benko

• 90 rokov: Anna Naďová, Rudolf Haščik

Rozlúčili sme sa: Viliam Krajčovic
Valéria Školárová
Jozef Lacko, Ján Bednárík

Mená všetkých jubilantov uverejňujeme v zmysle zákona o ochrane osobných údajov, zákon č. 18/2018 Z.z. o ochrane osobných údajov (jubiliant ako dotknutá osoba dal súhlas so zverejnením svojho veku, mena, priezviska a veku.)

BLAHOŽELANIE

*Nech sa ti splnia všetky priania,
aj vysnívané sny,
aby si mala zo života len radosť
počas ďalších dní...*

Anke Benkovej
ku krásnemu
jubileu 60 rokov
prajú kolegyni
a kolegovia
z OcÚ a OP

Milan BENKO
(Dedún, Mífo, Tajomník)

BLAHOŽELANIE

Milý náš **Dedúnek!**
K tomu tvoju jubileu
nesieme ti náruč plnú
vinšov, bozkov, objatí...
Nech sa iskra nestratí,
zdravie, šťastie prajeme.
Nech sa spolu smežeme
ešte ďalších rokov veľa,
to ti zo srdca želá
Lenka a Soňa s rodinami

SPOMIENKA

*V to ráno do sĺz a smútku zahalený
bol Tvoj odchod nečakaný.
Pustý ostal náš dom, keď nie si v ňom.
Prázdno a ticho, bolesť a žiaľ,
kdeže je Tvoja usmiata tvár?
Hoci si odišiel bez slova
bo na rozlúčku nebol čas,
spomienky na Treba zostanú navždy v nás.*
Dňa 17. 6. 2023 sme si pripomenuli 10. výročie, čo nás navždy opustil manžel, otec a dedko **KAROL KROČITÝ**.
S láskou spomínajú manželka a dcéry s rodinami.

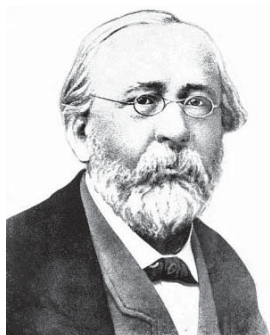

Dionýz Štúr zomrel pred 130 rokmi

130. výročie úmrtia významného beckovského rodáka sme si mohli pripomenúť 9. októbra. Dionýz Štúr, známy prírodovedec a geológ, zakladateľ modernej geológie, fytopaleontológ, botanik, geograf a národovec, sa narodil v Beckove 2. apríla 1827. Jeho otec Jozef Štúr pochádzal z Trenčína a v Beckove pôsobil v rokoch 1820 až 1828 ako učiteľ v evanjelickej škole a kantor. Jeho matka Johanna Riznerová pochádzala z učiteľskej rodiny. Dionýz bol príbuzný Ľudovíta Štúra, Ľudovíta V. Riznera aj Ľudmily Riznerovej - Podjavorinskej. Z Beckova sa rodina presťahovala do Vrbového, kde získal prvé vzdelanie, potom študoval v Modre, v Bratislave a vo Viedni. Vďaka svojmu vzdelaniu, mimoriadnej pracovitosti a schopnostiam získal v roku 1850 prestížne zamestnanie v Ríšskom geologickom ústave vo Viedni, ktorého sa stal riaditeľom v roku 1885 - vôbec ako prvý pôvodcom nie Rakúšan. V roku 1889 sa stal aj dvorným radcom. Po 42 rokoch služby odišiel do penzie zo zdravotných dôvodov - jeho úspešná celoživotná kariéra bola zavŕšená vyznamenaním rytier rádu rakúskeho cisára Leopolda.

Ako Beckovčania môžeme byť na neho hrdí, aj vďaka osudu za to, že cesty života priviedli Jozefa Štúra aspoň na osem rokov do nášho Beckova, aby jeho výnimočne talentovaný syn Dionýz tu mohol uzrieť svetlo sveta.

DB

Narodila sa pred sto rokmi

Anna Klčovská, rod. Valková, sa narodila 4. októbra 1923 v susednej obci Krivosúd Bodovka. Do Beckova ju priviedla živnosť - s manželom Viliamom Klčovským prevádzkovali autobus na trase Beckov - Trenčín. Bola práve druhá svetová vojna, k všeobecnému utrpeniu sa pridalo jej vlastné - manžel čoskoro zahynul pri dopravnej nehode a ona zostala s dcérou a živnosťou. Najala si šoféra a sama predávala lístky. Po vojne sa druhýkrát vydala za menovca Michala Klčovského, ale podnikanie zakrátko skončilo, a tak zostala doma, starala sa o domácnosť a záhradu, tri deti a neskôr vnúčatá i pravnúčatá. Táto optimistická žena, plná energie, vzor pre celú rodinu, bola výnimočná aj v inom: cez vojnu ukrývala vo svojom byte v Beckove (dnes č.p.16) dvoch partizánov, ktorí ju spomenuli aj v knihe pamäti *Boje za frontom* - Anton Hirner a Viktor Medek (1982). Pred Vianocami v roku 1944 ju kvôli partizánskej vypočúvala gestapo v Trenčine, ale nič neprezradila, hoci bola zapojená do odboja, žiaľ, iba smrti otca nedokázal nikto zabrániť, popravili ho na Brezine do masového hrobu. „Nikdy nezabudnem, čo sme museli prežiť!“ Za priamu účasť v odboji dostala aj vyznamenanie a pamätnú medailu od ministra obrany SR, naposledy 8.4. 2015 k 70. výročiu konca druhej svetovej vojny. Zomrela 13.1.2018. Spomíname... DB

Tí skôr narodení...

Staroba čaká na každého z nás. Prichádza pomaly, niektorí si ju uvedomíme v poslednej chvíli. Sú ľudia, ktorí tvrdia, že nie je čo vychutnávať. Proti ich tvrdeniu stoja životy nás starých rodičov, ktorí svoju jeseň života prežívame v nádherných farbách. Nepremeškajme svoju príležitosť a neodkladajme svoju starobu na posledné dni svojho života.

Ak nám bude dopriate žiť dlhšie, nech to z nás neurobí ušomrancov, hypochondrov, sťažujúcich sa na všetko možné aj nemožné. Nezávidíme mladším zdravie, chuť do nového dňa. Staroba je veľkou príležitosťou tešiť sa z toho, čo

sme v živote prežili a tešiť sa z toho, čo prežívajú ľudia okolo nás. Staroba je pre starnúceho človeka väčším bremenom. S tým sa nedá nič robiť, no môže byť aj väčším darom. A s tým už niečo urobiť môžeme, ak budeme chcieť.

Väčšina ľudí si staršiu generáciu váži a prispôjuje k nej s patričnou úctou. My, dnešní dôchodcovia, sme boli z domu vedení k úcte k starším. Mnohí mladší povedia: „Stará generácia, zaoštalé názory, treba to brať s rezervou“. Čo však, ak sú v niečom predsa len pravdivé? Jedným uchom dnu, druhým von?

Viacerí z nás prežili takmer celé dvadsať

storočie, prežili vojnu. Keď má niekto šesť a viac križiek na chrbte, vie o živote veľa, pozná pocit radosti, ale aj hlbokého smútku či straty. Život nás naučil prispôbiť sa, tolerovať, bojovať, tešiť sa, pokoriť, ale aj byť emancipovaní. To všetko môžete v našich zvráskavených tvárach čítať.

Nie všetky pravdy či rady predstavujú životne dôležité poznatky a ani nie je potrebné ich brať doslovne, môžu však byť v mnohom užitočné. Veď posúďte sami - použijem citát, Marcus Tullius Cicero: „Ničoho sa staroba nesmie vystríhať väčšmi ako nečinnosti“.

ZT

Malí hrdinovia Veľkej vojny V.

Legionárska odysea beckovských rodákov. Legionár, ktorý zahynul v koncentračnom tábore.

„Potvrzujú svým podpisem, že vstupují bez jakéhokoli nátlaku ze strany ruských úřadů a československé vojenské moci dobrovolně, bezvýhradně a bezpodmínečně do Československého vojska. Zavazují se, že budou jako vojín věrně sloužiti národu československému, vedenému Československou Národní Radou i spojencům a bezpodmínečně poslouchati všech rozkazů svých velitelů“ (znenie prihlášky do československého vojska na Rusi, ktoré zajatec podával náborovej komisii Odbočky Československej Národnej Rady v Rusku).

Vstup do légii nebol pre nikoho jednoduchou záležitosťou. Každý budúci legionár si najskôr musel prejsť svojou vlastnou „vnútornou revolúciou“. Z čisto ľudského hľadiska musel v sebe prekonať prirodzený odpor k vojne, ktorý sa dostal ako reakcia na to, čím si musel prejsť predtým v bojoch a na fronte ako vojak rakúsko-uhorskej armády. Nesmieme tiež zabúdať na to, že vstupom do légii sa každý legionár, dovtedy ako občan Rakúsko-Uhorska, otvorene postavil proti svojmu vlastnému štátu. A neboli to iba Slováci a Česi, ale i Srbi, Černoherci, Rusíni, Maďari a iné národnosti Rakúsko-Uhorska, ktorí sa do légii hlásili.

Jedným z tých, ktorý dobrovoľne vstúpil do československých légii, bol aj rodák z Beckova, bývalý poručík armády Rakúsko-Uhorska Móric Kurc (v legionárskych dokumentoch uvádzaný i ako Moritz Kurcz). Móric Kurc sa narodil 30. septembra 1874 v Beckove ako druhý syn Kolomana KURCA a matky Katty Kurcovej, rodenej Aschnerovej. Rodičia boli maďarskej národnosti, židovského vierovyznania a v Beckove hospodárili na svojom majetku. Starší brat Mórica sa volal Leopold, narodil sa 1. mája 1868.

Móric vyrastal v Beckove u rodičov, kde absolvoval päť rokov obecnej židovskej školy, neskôr štvorročnú reálku a štyri roky gymnázia v Novom Meste nad Váhom. Napokon študoval pätnásť semestrov na Technickej univerzite v Budapešti, kde skončil v roku 1901 ako inžinier strojní a elektrotechnický. Po skončení univerzity vstúpil do radov Rakúsko-Uhorskej armády k sapérom, kde dosiahol dôstojnícku hodnosť poručík.

V roku 1914, v čase začiatku Veľkej vojny, slúžil v 15. domobraneckom pluku v Trenčíne, odkiaľ odišiel 8. augusta 1914 vojenským ešalónom na bojiisko v Haliči. To už bol ženatý a s manželkou Annou Kurcovou mal jedného syna Dezidera, narodeného 23. novembra 1908 v Topoľčanoch. Od roka 1907, kedy sa oženil, býval so svojou rodinou vo Veľkých Topoľčanoch na Bernolákovej ulici číslo 36. Vtedy sa Topoľčania tak volali.

Počas protiofenzívy ruskej armády v Haliči 26. októbra 1914 padol do ruského zajatia v mestečku ZAMOSC. Najskôr bol kozákmi spolu s ostatnými zajatcami hnaný peším pochodom až do Dárnice pri Kýjeve, kde bol sústredzovací zajatecký tábor. Odtiaľ po šesťtyždňovej karanténe bol prevezený s inými dôstojníkmi do zajateckého tábora pre dôstojníkov ZAIRKUTNYJ GORODOK, kde bol internovaný do roku 1917, kedy sa dostal do zajateckého tábora pre dôstojníkov do VLADIVOSTOKU.

Tu si podal 24. decembra 1918 žiadosť o vstup do légii. Keďže však bol maďarskej národ-

nosti, tak požiadal veliteľstvo Československej armády na Rusi o československé občianstvo, pretože to vtedajšie zákony a legionárske vojenské predpisy vyžadovali. Jeho žiadosť bola schválená kladne a dostal ako Čechoslovák maďarskej národnosti od vojenských inšancií Československých légii na Rusi špeciálne povolenie pod číslom 4083 na vykonávanie vojenských stavebných prác ako technický dozor. Dokonca mu bola ponechaná aj hodnosť poručíka, čo sa v ruských légiách stávalo iba výnimočne, aj to len od roka 1918. Bol predsa vysokoškolsky vzdelaný inžinier špecialista s praxou už v Rakúsko-Uhorskej armáde. A takých odborníkov bolo v légiách poriadko a boli veľmi potrební. Okrem toho ovládal päť svetových jazykov: maďarsky, francúzsky, nemecky, rusky, anglicky slovom aj písmom. Samozrejme, aj slovenčinu a jidiš. Tak nakoniec pracoval na štábe Československých légii v stavebnom - ženijnom odbore, ale niekedy aj ako tmočník pri jednaniach vyšších veliteľov so spojencami. V légiách mal najskôr číslo 60 480 a po preradení - keď ochorel - do invalidnej roty číslo 69 073. 29. decembra 1919 bol po prevelení do tzv. Invalidnej roty so zdravotnou klasifikáciou 1./2. D (polovičný invalid). Do nového Československa sa vrátil 23. apríla 1920 s 18. lodným transportom legionárov americkou transportnou loďou USAT SHERIDAN. Mimočodom, touto loďou sa v tom istom čase vrátil aj náš rodák legionár Pavol Slávik - BN č. 3/2023, s. 16-17.

Sheridan nalodil 1604 legionárov a 351 civilov a vyplával 28. februára 1920 z Vladivostoku a cez NAGASAKI - MARIVELES - SINGAPŮR - KOLOMBO - ADEN - SUEZ - PORT SAID dňa 18. apríla 1920 doplával do TERSTU. 19. apríla 1920 už cestovali legionári tromi evakuačnými vlakmi do Československa. V Prahe bol Móric 23. apríla 1920. Odtiaľ odcestoval na Slovensko do Topoľčan a večer 24. apríla 1920 bol už so svojou rodinou. V júni 1920 bol demobilizovaný a zostal naďalej bývať v Topoľčanoch. Tu si našiel aj zamestnanie u stavebnej firmy Ing. G. Dohnányi a spol., stavba vojenských objektov, Topoľčany. V roku 1927 odovdel a býval v Topoľčanoch sám iba so svojimi dvomi slúžkami. Jediný syn Dezider vyštudoval tiež za stavebného inžiniera a oženil sa v Topoľčanoch. S manželkou Alžbetou, rodenou Rottensteinovou, narodenou 10. februára 1902, mal dve deti - vnúčatá Mórica Kurca - chlapca Štefana, narodeného 20. februára 1932 a dievčatko Jozefínu, narodenú 22. júla 1938. Rodina žila v Jánovej Vsi pri Topoľčanoch.

Móric spolu so svojim synom Deziderom pracovali spoločne u tej istej firmy ako stavební špecialisti. No prišiel rok 1939, 14. marca vznikol Slovenský štát. Vtedajší mocipáni Slovenska sa priklonili k fašistickému Nemecku a pre slovenských občanov židovského vierovyznania nastali veľmi zlé časy. Po schválení protizhídovských zákonov v Slovenskom sneme prišla prvá vlna deportácií slovenského židovského obyvateľstva do nemeckých vyhladzovacích táborov. Tejto vlne sa dokázal Móric aj so svojou rodinou ešte vyhnúť. Prezidentská výnimka pre otca Mórica Kurca a syna Dezidera s celou rodinou načas ešte oddialila odsun do koncentráku. No druhá vlna likvidácie a odsunu židovských občanov slovenského štátu nastala v októbri roka 1944. I keď sa Móric ešte v roku 1942 a syn Dezider s celou rodinou v roku 1943 dali prekrstíť na rímskokatolícku vieru v domnienke, že ich to ochráni pred odsunom, tak gardisti v nezistenom čase

naložili do „dobyččákov“ Móricovho syna Dezidera, jeho manželku Alžbetu a ich syna Štefana. A všetci našli svoju smrť v koncentračnom tábore Auschwitz - Osvienčim.

Móricovi zostala iba vnučka Jozefína, ktorá mala v roku 1944 len šesť rokov. Móric Kurc bol bohatým a váženým občanom mesta, no židovskej viery. Avšak niektorí prisluhováci vtedajšieho režimu mali záľusť arizovať jeho majetok v Topoľčanoch - bytový dom v hodnote 550 000 vtedajších slovenských korún na ulici A. Hlinku číslo 26 a byt, v ktorom Móric žil na Bernolákovej číslo 36 v hodnote 57 000 slovenských korún. A tak arizatori dosiahli, že i Móric Kurc, poručík - československý legionár dobrovoľník, bol naložený do „dobyččáku“ a odvečený aj so svojou šesťročnou vnučkou Jozefínou do koncentráku. 30. septembra 1944 boli zavraždení v plynovej komore koncentračného tábora Auschwitz - Osvienčim.

Móric KURC mal v deň smrti svoje sedemdesiate narodeniny. Ľudské osudy sú nevyspytateľné. No i tak patrí na pomyslený náhrobný kameň tohoto nášho rodáka, legionára dobrovoľníka, hrdoh nápis: **BOJOVAL V RUSKU AKO LEGIONÁR DOBROVOLNÍK V ROKOCH 1918 - 1920 ZA NOVÉ ČESKOSLOVENSKO.**

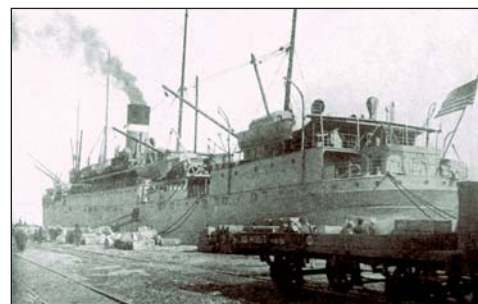
Ivan Ondrejovič

Zdroje: Archív VHÚ Praha: Poslušný spis legionára Morica Kurca; Archív VHÚ Praha: Kniha rozkazov 18. transportu légii na lodi SHERIDAN; Jitka Zabloudilová: V ruském zajetí; Edmund Orián: Československé legie v Rusku 1914 - 1920; Štátny okresný archív Topoľčany: Súpis židovských občanov v Topoľčanoch rok 1940; Súpis židovského majetku v meste Topoľčany 1940-1944; Zoznamy pokrstených židovských občanov Topoľčany 1942,1943,1944; Zoznamy židovských občanov mesta Topoľčany odtransportovaných do koncentračných táborov; Slovákiana SK: Sčítacie hárky zo súpisu obyvateľov Slovenska rok 1930,1940.

1. Slávnostný pochod legionárov v Topoľčanoch v roku 1928, pri príležitosti 10. výročia vzniku Československa. Poručík Moric KURC v prvej trojici vpravo v uniforme ruského legionára.

2. Parník armády USA SHERIDAN mal 2000 lôžok I. až III. triedy na prepravu mužstva. Absolvoval z Vladivostoku až dve plavby, viezol III. transport a XVIII. transport legionárov, v ktorom do Terstu priplával Moric KURC. Posádku lode tvorilo 187 vojenských námorníkov. Loď mala aj svoju vlastnú nemocnicu pre 50 pacientov.

KEĎ EŠTE ZELENINA BOLA SKUTOČNE BIO

Z histórie beckovského družstva - rozhovor s pánom Štefanom SLÁVIKOM

Štefan SLÁVIK pracoval ako vedúci rastlinnej výroby a dlhé obdobie svojho života ako vedúci zeleninovej záhrady JRD Beckov. Celkom odpracoval na beckovskom družstve 47 rokov.

Štefan SLÁVIK sa narodil 17. 6. 1952 v Trenčíne. Otec Štefan Slávik a matka Anna Sláviková, obaja boli členmi a pracovali v JRD Beckov. Štefan po skončení ZŠ v Beckove navštevoval POU Stará Turá. Po ukončení druhého ročníka prestúpil na PMŠ (Poľnohospodárska majstrovská škola) v Zemianskych Sadoch, odbor vinohradník - záhradník. Po ukončení školy v roku 1971 nastúpil pracovať ako skupinár rastlinnej výroby v JRD Beckov, zároveň sa stal členom družstva. Predsedom JRD bol v tom čase Viliam TUPÝ a hlavným agronomom Ing. Ján TURAN. V rokoch 1972 až 1974 absolvoval ZVS v Trenčíne. Po ukončení „vojančiny“ znovu

nastúpil na JRD ako skupinár. V roku 1984 si doplnil úplné stredoškolské vzdelanie na PTŠ v Zemianskych Sadoch. V roku 1976 nastúpil po Bulharovi Ivanovi BELČOVVI ako vedúci družstevného záhradníctva. Do zlúčenia s JRD Kálnica bol v tejto funkcii. Po opätovnom oddelení družstva od Kálnice pokračoval opäť ako vedúci záhrady JRD Beckov. Tu pracoval až do roka 1992, kedy ju družstvo zrušilo, nakoľko nastala veľká cenová vojna konkurencie - supermarketov.

A potom aj naďalej pracoval ako vedúci úseku RV v JRD Beckov až do roka 2012. Vtedy odišiel na zaslúžený dôchodok. Svojou prácou sa veľmi zaslúžil o úspechy a prosperitu a dobré meno JRD Beckov. A tiež ako prvý pokoril v zeleninárstve v Beckove dynastiu zeleninárov Bulharov, ktorí boli dovtedy jediní dominantní pestovatelia zeleniny v našom regióne.

O družstevnej zeleninárskej záhrade

Ešte ako malý chlapec som sa z nášho domu v Beckove na dolnom konci denno-denne pozeral na veľikánsku roľu - volala sa NIVA - za cestou, každoročne plnú nádhernej zeleniny. Šalát, kaleráb, karfiol, kapusta biela aj červená, mrkva, petržlen, pastrnák, zeler, kel, redkova, paprika, rajčiny, cibuľa, cesnak, patizóny, uhorky. Veľikánske záhony, plné tej najkrajšej a aj najchutnejšej a najkvalitnejšej zeleniny. Žiadny dovoz, žiadne urýchľovanie dozrievania. Vždy všetko čerstvé, iba primerane hnojené (maštalným hnojom), oči by na tých plodoch človek nechal. A bola naša. Slovenská, domáca, beckovská.

Na dobré a najlepšie časy veľkovýroby zeleniny v Jednotnom roľníckom družstve Beckov zaspomínal pán Štefan SLÁVIK. Položil som mu trináš otázok, ako to vtedy v JRD Beckov fungovalo v zeleninárskej výrobe.

1. Povieš, prosím, ako vznikla táto myšlienka a kedy sa začala vôbec zelenina vo veľkom v JRD Beckov pestovať?

Myšlienka založiť v JRD Beckov záhradníctvo vznikla v roku 1954. Parcely určené na pestovanie vedľa Rakolíubského potoka na Barcajovci vo výmere 6 ha. Začínalo sa s listovou a hlávkovou zeleninou. Časom sa výmera plôch na zeleninu zväčšovala.

2. Kto vlastne boli prví vedúci tohoto úseku na beckovskom družstve?

Tradiciu zeleninárstva začali a prvými vedúcimi boli Bulhari. Prvým bol Karol Nikiforov, manžel Anny Tatranskej z Rakolíub, potom nastúpil Račev Šani Bademov, volali sme ho Šándor. Po smrti Šándora viedol tento úsek Jordan Jordanov, po ďalších dvoch rokoch to bol Ivanov BELČOV, po ktorom som nastúpil na miesto vedúceho záhradníctva.

3. V ktorom roku si prebral po Belčovi družstevné zeleninárstvo?

Celkove pod vedením Bulharov záhradníctvo pracovalo necelých 22 rokov, do roku 1976, vtedy som nastúpil na miesto vedúceho. To sa už zelenina pestovala v Beckove na Nive, aj na iných parcelách na viac ako 20 ha.

4. Čo všetko sa v záhrade pestovalo, či iba zelenina alebo aj kvety?

Základom pestovania bola hlúbová zelenina o výmere 15 ha. Ale dorábali sa aj uhorky nakladačky, cibuľa, mrkva, petržlen, pastrnák, zeler, hlávkový šalát, cvikla, redkova. Mali sme aj fóliovníky na výmere cca 0,5 ha.

Tu sa výlučne pestovala paprika, rajčiny a uhorky šalátovky. Zároveň sme množili aj cesnak na sadbu pre SEMEX Bratislava vo výmere 5 ha. A tiež sme boli najväčší množitelia kôpru na osivo na Slovensku vo výmere 8 ha. Zároveň sme pre SEMEX dorábali aj osivo pastrnaku vo výmere 5 ha. Ale neboli to iba osivá zeleniny, čo sme dorábali, ale i osivá kvetov - konkrétne astru, latinsky Callistephus, odrody Roužové poupátko, Tamara, Oľga. Kvety sa pestovali na výmere 1,5 ha.

5. Zo začiatku sa všetky práce vykonávali ručne. Aká mechanizácia postupne do zeleninárskej výroby tu na družstve prichádzala?

Špeciálnej mechanizácie v tých časoch bolo veľmi málo. Viac ako dve tretiny prác sa vykonávalo ručne. Moji predchodcovia Bulhari dorábali väčšinu plodín z priesad, ktoré sa predpestovali v pareniskách. Po mojom nástupe som sa snažil maximum plodín pestovať z priameho výsevu - kapustu, kaleráb, kel, uhorky. Ušetrilo sa veľa ľudskej práce. Družstvo vlastnilo 2 ks špeciálnych traktorov RS-09, ktorý bol univerzálnym nosičom náradia. Bola to hlavne špeciálna zeleninárska sejačka, plečky, vyraňovač a iné nesené náradie. Tieto traktory sa v maximálnej miere využívali na sejbu, plečkovanie hlavne hlúbovín, ale i ostatných druhov zeleniny. RS - 09 obsluhoval a všetky práce s ním vykonával Štefan OPAT. Pred zavedením „eresov“, ako sa týmto traktorom ľudovo hovorilo, sa sejba a všetky kultivačné práce robili konským záprahom. Kočičsom v družstevnej záhrade bol Béla Brunovský.

6. Koľko ste v priemere zamestnávali pracovníkov - členov družstva, prípadne brigádnikov?

Celkove v priemere celú sezónu pracovalo 20 až 25 žien družstevníčok, väčšinou dôchodkyň, ale v špičkových prácach, hlavne pri zbere uhoriek nakladačiek, sme zamestnávali cca aj 30 brigádnikov študentov a občanov Beckova.

7. Viáš si spomenúť, kto konkrétne za tie roky v záhrade pracoval?

Boli to predovšetkým členky družstva.

V prvom rade to bola Evka Šimlovičová, ktorá realizovala aj predaj v drobnom priamo v záhrade, ďalej Zuzana Čičmanská, ktorá pripravovala priame dodávky do veľkoobchodov OVOCIE-ZELENINA v Trenčíne a v Novom Meste nad Váhom. Ďalšie pracovníčky boli Zuzana Brezaniová, Marianna Šatkovská, Mária Uherčíková, Anna Ševčíková, Milka Maslová, Anna Sláviková, Anička Pavlovičová, Mária Pavlíková, Eva Pavlíková, Mariška Letková, Anna Ráčová, Božena Šimková, Mária Rumánková, Milka Valová, Jana Bandiková, Mária Záhumenská, Anna Hercegová, Anna Jablonková, Eteľka Furendová, Arana Brunovská, Zuzanna Pavlovičová, Zuzanna Fabiánová, Katarína Mináriková, Hilda Krajičková, Katarína Švecová, Darina Tupá. A hybnou silou všetkých kultivačných prác boli Béla Brunovský so svojimi koníkmi Pejom a Frišom a na traktoroch RS - 09 Štefanko Opat a neskôr Jozef Fidler.

8. Čo všetko tieto naše babky, mamky a tetky museli robiť, aby sa podarilo dopestovať kvalitnú a zdravú zeleninu?

Ručná práca žien bola nenahraditeľná, najmä pri výsadbe priesad, okopávaní všetkých druhov zeleniny. Taktiež všetky práce vo fóliovníkoch vrátane polievania sa robili ručne. A úplne všetky zberové práce sa robili ručne, čo zároveň zaisťovalo aj kvalitu dorobených plodov. Taktiež všetka manipulácia so zeleninou - počítanie kusov, viazanie do zväzkov, uklada-

nie do prepraviek, váženie a samotné nakladanie prepraviek na dopravné prostriedky sa vykonávalo ručne.

9. Aká bola pracovná doba?

Pracovať sa začínalo o siedmej ráno s prestávkou od 11:30 do 12:30, ženičky chodievali na obed domov. A končilo sa spravidla o 16:00, no v prípade potreby aj pozdejšie. Tiež sa niektoré práce robili aj v sobotu. Nebola to fabrika, museli sme sa vyrovnávať s počasím a sezónnosťou.

10. Kde a ako ste realizovali svoju produkciu?

Pre našich občanov sme prevádzkovali spočiatku aj predajný stánok vedľa bývalej Osvetovej besedy (dnes lekáreň), kde predávala pani Šimlovičová. Neskôr sa predávalo na drobno z dvora priamo v záhrade na Nive. Najväčší odberatelia boli: Štátny podnik ZELENINA Trenčín a Nové Mesto nad Váhom, JEDNOTA Trenčín a JEDNOTA Bošáca. Úplne najväčším odberateľom bola KOMPAVA Nové Mesto nad Váhom, ktorá sa neskôr premenovala na SLOVLIK n. p. Nové Mesto nad Váhom. Najviac sa tam dodávalo uhoriek nakladačiek, mrkve, petržlenu, paštrnaku, cibule a kapusty bielej aj červenej. Osivá a sadbu cesnaku vykupoval SEMEX Bratislava.

11. Vlastný odvoz zeleniny a doprava k odberateľom - ako to fungovalo?

Doprava dopestovaných produktov musela byť veľmi operatívna, aby sa zachovala čerstvosť tovaru. V prvom rade to boli družstevné dopravné prostriedky, niekedy i traktory s vlečkou a predovšetkým nákladné autá. Niektorí odberatelia si zabezpečovali odvoz vlastnou dopravou. Išlo o čas, aby sa zelenina z poľa dostala na pulty obchodov alebo výrobné linky spracovateľov vždy čerstvá.

12. Bola v tých časoch takáto veľkovýroba zeleniny zisková?

Výroba zeleniny vo veľkom bola vždy zisková aj pri tom veľkom podiele ručnej práce. To trvalo až do príchodu obchodných reťazcov. A zároveň to bol dlhoročný stabilný finančný prínos do spoločnej družstevnej pokladnice.

13. Ako by si zhodnotil túto prácu a prínos pre družstvo, ale aj pre Beckov - a nechýba nám to?

Prínos to bol obrovský po všetkých stránkach. V prvom rade tu bola kvalitná čerstvá zelenina. Hlavne kapusta, ktorá sa vtedy nakladala do súdkov snád' v každej rodine. Chodili sem do Beckova zákazníci zo širokého okolia. Samozrejme i ostatné zeleniny obohatili kuchyne našich domácností, ale i školských jedální. V neposlednom rade to bolo aj využitie

domácej pracovnej sily. Beckovské ženičky v domácnosti a dôchodkyne mali zamestnanie v mieste bydliska a možnosť zárobku a tiež odkúpenia dorobených produktov za režížné ceny. Beckov bol v bežných zeleninách sebestačný. Zároveň to bol aj nemalý podiel pri tvorbe zisku JRD Beckov. Napriek práci a nákladovosti pri výrobe zeleniny sme na tomto úseku vždy boli ziskový a nikdy sme neboli v červených číslach. A či nám to nechýba? Chýba. Chýba nám naša, tu dopestovaná čerstvá zelenina. Dnes pomaly ani nevieme, akú kvalitu, čím hnojené a chemicky ošetrené plody zeme kupujeme.

Roky prešli, doba sa zmenila. Niektoré veci k lepšiemu, iné k horšiemu. Zeleniny u nás máme plné obchody, trhoviská aj supermarkety. Ale tak kvalitná a zdravá, bez chémie pestovaná už nikdy nebude, ako keď ju dorábali pracovité ruky našich beckovských družstevníčok. Zdravá, kvalitná čerstvá zelenina necestovala cez polovicu sveta. Bola tu. Bola bio. A bola naša. V našej zemi urodená. Beckovská. Na toto už len môžeme spomínať. Vďaka vám, pracovité ženičky družstevníčky z Beckova, že aspoň v tých časoch sme mohli zdravšie žiť.

Rozprávanie pána Štefana SLÁVIKA zaznamenal a za rozhovor poďakoval Ivan Ondrejovič.

FOTO: Súkromný archív Štefana Slávika

1. Štefan Slávik.
2. Dlhoročný predseda JRD Beckov Viliam Tupý.
3. Štefan SLÁVIK s hlavným agronómom JRD Beckov Ing. Jánom Turanom kontrolujú uhorky v pareniskách.
4. Evka Šimlovičová so Zuzkou Čičmanskou a Eteľkou Furendovou pri zbere papriky.
5. Kolektív pracovníčok a pracovníkov družstevnej záhrady v záhone asťier, ktoré pestovalo družstvo na osivo. Zľava: Katarína Mináriková, Zuzana Čičmanská, Boženka Šimková, Mária Rumánková, Anna Sláviková, Anna Heccegová, Béla Brunovský, Milka Valová, Evka Šimlovičová, Vilko Krajčovič, dlhoročný pokladník a skupinár rastlinnej výroby JRD; Štefan Slávik, Arana Brunovská, Zuzana Brežányová, Zuzana Záhumenská, Katarína Zverbíková, Anna Rácová, Jana Bandíková, Anna Jablonková, Oľga Križanová.
6. Fóliovníky v družstevnej záhrade.
7. Šándor a ženy zo záhrady: Evka Šimlovičová, Marianna Šatková, Mária Uherčíková, Račev Šani Badenov - Šándor, Zuzana Fabiánová, Zuzana Čičmanská, Anna Sláviková, Anna Ševčíková.

Beckovská jaskyňa - 40. výročie objavenia

V prvej polovici novembra si pripomenieme 40. výročie od objavu Beckovskej jaskyne. Dnes 293 m dlhá a 72 m hlboká jaskyňa priepastovitého typu si zaslúži pár slov.

Je známe, že na Slovensku je viac ako osemtisíc jaskýň, z ktorých je len 17 prístupných verejnosti. V našom regióne Beckov - Čachtice - Tematín zatiaľ verejnosti prístupnú jaskyňu nemáme. Je však známych niekoľko desiatok jaskýň, v ktorých sa vykonáva speleologický (jaskyniarsky) prieskum. Medzi tie najznámejšie, ktoré sú vyzdobené krasovou výzdobou, patrí v našej oblasti Čachtická jaskyňa, Beckovská jaskyňa, Modrovská jaskyňa a Jaskyňa na Landrovci. Nedávno si jaskyniarska verejnosť pripomenula významné výročia, akými bolo 100 rokov začatia prieskumných prác na Čachtickej planine, 60 rokov od objavenia Čachtickej jaskyne, 40 rokov od objavenia Jaskyne na Landrovci v Zemianskom Podhradí a 40 rokov od objavenia Beckovskej jaskyne. Pripomenuli si aj objav Modrovej jaskyne v roku 1991, ktorá je v Považskom Inovci najväčšia. Za týmto účelom bolo zorganizované Medzinárodné stretnutie jaskyniarov v Čachtickom krase. Konalo sa v dňoch 18. - 22. júna 2014 a jeho súčasťou boli i exkurzie do uvedených jaskýň. V tejto súvislosti si dovoľm pripomenúť v skratke históriu i súčasnosť Beckovskej jaskyne.

Zo zachovaného a málo známeho dokumentu je zrejmé, že jaskynný otvor na hore Bukovinky poznali obyvatelia Beckova ešte dávno pred objavom Beckovskej jaskyne. Slúžil ako úkryt v nebezpečných časoch. V roku 1950 v ňom pracovala skupina z MNV Beckov pod vedením Adama Skupeka, ktorá sa snažila prehĺbiť jestvujúcu skalnú dutinu, z ktorej vybrali cca 4 m³ skál. Nakoľko ďalší postup sa zdal nielen ťažký, ale i finančne náročný a žiadne náznaky kvapľovej výzdoby nenašli, práce sa po odbornej obhliadke ukončili. Odbornú obhliadku vykonal Ján Majko, vtedajší oblastný vedúci viacerých prác Slovenskej speleologickej spoločnosti (SSS), spolu s prof. Leonardom Blahom, 18. októbra 1950. Skonštatovali, že hora Bukovinky z hľadiska jaskyniarskeho je skoro bezvýznamná a že ďalšie práce by boli mimoriadne nákladné, namáhavé, a tak akciu ukončili. Ján Majko bol významný profesionálny objaviteľ viacerých jaskýň na Slovensku, a to i jaskyne Domica.

O tri desaťročia neskôr si jaskyňu všimol Jaroslav Prokopenský. Upozornil na ňu Petra Zámečnika st. zo Zemianskeho Podhradía, člena SSS z Oblastnej skupiny Čachtice 22. Následne členovia skupiny zorganizovali niekoľko po sebe idúcich brigád, pričom sa im podarilo podchytiť i ďalších dobrovoľných záujemcov z Beckova. S prehľbovaním výkopu sa postupne zväčšovala i lešenie, ktoré bolo nevyhnutné na presun ručne vykopanej zeminou na povrch. Taktiež sa zvyšovala i potreba dobrovoľníkov na túto prácu. S nárastom kopy zeminou nad otvorom však postupne ubúdala nádej na úspešný objav. Málo chýbalo a práce by sa boli úplne prerušili. Až Pavel Pospíšil si v kritickú situáciu všimol, že pod odkopanou zeminou v hĺbke výkopu začína na skale náznak krasu - drobná hrachovina. A nový

impulz do roboty bol na svete!

Rozhodli sa pokračovať v razení sondy. Vzrušenie stúpalo a s pribúdajúcimi vedrami odkopanej zeminou sa zväčšovala i nádej na objav. Dočkali sa ho v nočných hodinách, keď sa podarilo odvaliť balvan na dne výkopu. Preplazili sa do úzkeho čierneho otvoru s nepreniknuteľnou tmou a vo svetle karbidovej lampy im jaskyňa obnažila svoje tajomstvo v podobe úžasnej kvapľovej výzdoby. V následných akciách v novembri 1983, keď sa prekopali cez prvé dve studne s hĺbkou 5 a 10 m, prekonal i poslednú prekážku a prerazili otvor nad najväčším dómom jaskyne. Je prirodzené, že nehládali na nebezpečenstvo neznámych priestorov. Ich nadšenie nemalo konca a hnalo všetkých prítomných na vlastné oči vidieť tú neobjavenú krásu. Veď objav roka, ako o tom neskoršie písali v časopisoch, bol na svete. Zaujímavé a taktiež i odvážne bolo najmä to, že prítomní jaskyniari takýto objav vôbec nečakali. A už vonkoncom naň neboli technicky vystrojení. V eufórii z objavu, celí nadšení, že spoznajú doposiaľ neobjavený svet, kde ľudská noha ešte nevkročila, postupne voľne zliezli nadol. S pomocou šnúry na prádlo zostúpili na dno objaveného priestoru, doposiaľ najväčšieho, ktorý dosahoval rozmery 25 x 17 x 6 m. Na počesť zosnulého jaskyniara Jána Majka ho pomenovali *Majkov dóm*.

V ďalšom období sa do objaviteľského nadšenia pripojilo viacej dobrovoľníkov z Beckova, z ktorých niekoľkí sa stali členmi skupiny, napr. Štefan Strieženeč a ďalší. Vtedajšia Reštaurácia pod Hradom sa stala hlavnou nástupnou základňou, kde sa skupina stretávala a odtiaľ často vyrážala na akciu do jaskyne. Je až neuveriteľné, že postupne popri neustálej práci v jaskyni dokázala skupina na vlastné náklady opraviť a vybaviť vyradenú maringotku, dopraviť ju k jaskyni a jaskyňu vystrojiť oceľovými rebríkmi. Postupne prichádzalo k ďalším objavom - objav Bieleho domu s bielym sintropádom a Kryštáľovej chodby. Neskoršie objavy menších domčekov sa striedali s úchvatnou krasovou výzdobou, ale, žiaľ, k väčšiemu objavu i napriek snahe už nedošlo. I v dôsledku toho v poslednej dobe činnosť v jaskyni poklesla a skupina sa začala venovať vo väčšej miere aktivitám na iných lokalitách

- v Čachtickom krase, Landrovci a hlavne na Bodovskom ponore pod Zbojnickým vrchom.

Príčinou spomalenia aktivity v Beckovskej jaskyni bolo i to, že v začiatkoch objavu i v ďalších rokoch sa na prácach zúčastňovalo viac členov skupiny i ďalších záujemcov priamo z Beckova, ktorí postupne odpadli. I aktívni členovia skupiny bývali mladší. Čas, vek i doba vykonali svoje. Pre viacerých nastali zdravotné i existenčné problémy. Aj záujem mladšej generácie v samotnom Beckove upadal, čo pretrvávalo dodnes. Je preto veľká škoda, že ani v tejto dobe sa nám v Beckove nikoho nepodarilo trvalejšie motivovať. Preto okrem sporadických návštev, spojených s údržbou maringotky, vystrojením jaskyne a výskumnými prácami, sa už dlhšiu dobu vo väčšej miere nepokračovalo a nedarilo sa v nej obnoviť ani systematický ďalší prieskum. Je to už história. V októbri roka 2014 sa uskutočnila na jaskyni veľká skupinová akcia. Vyčistila a pripravila sa maringotka, opravil sa vstupný rebrík a dosiahli sa i určité nové objavy. Jaskyňa sa premapovala a z mapy sa vygeneroval aj 3D profil jaskyne. Vrátil sa do nej jaskyniarsky život, čo určite podnieti ďalších nasledovateľov.

Bolo by veľmi potrebné, keby sa v Beckove, prípadne v okolí, našli ďalší záujemcovia o túto činnosť, hlavne z mladších ročníkov, ktorí by mohli v prieskume Beckovskej jaskyne napomôcť a nadviazať na doterajšie objavy. S prichádzajúcou zimou nachádza i vhodné a priaznivé obdobie k ďalšej práci v jaskyni. Preto využívam i túto možnosť oboznámiť širšiu beckovskú verejnosť nielen o tom, ako sa podarilo jaskyňu objaviť, ale hlavne o tom, že by sme uvítali prihlásenie záujemcov o túto činnosť predovšetkým z Beckova. Prežitie neopakovateľné chvíle v lone beckovskej prírody sú odmenou za námahu pri objavovaní krás jej nádherného podzemia.

Záujemcovia sa môžu kontaktovať s otázkami na vedúceho skupiny **Lukáša Kubičinu**, 0914 230 387, oscachtice@gmail.com, alebo **Jaroslava Pažitného st.**, bytom Kálnica 344, alebo **Ing. Miroslava Borcovana**, bytom Kálnica 46, 090 563 6255 resp. 032 7798396. Radi vám poskytneme ďalšie informácie.

*Ing. Miroslav Borcovan,
člen Slovenskej speleologickej spoločnosti,
OS Čachtice 22.*

Netradičné zeleniny v našej kuchyni - špenát novozélandský

U nás málo známa listová zelenina, pochádzajúca z Nového Zélandu, čo napovedá už i názov. Pôvodne rozšírená v Japonsku, Číne, Austrálii. Botanicky pomenovaná ako *Tetragonia štvorzubá*. Pomenovanie pochádza z gréckych slov „tetra“ = štyri a „gonia“ = uhol. Bolo určené vzhľadom na tvar plodu. Má podobné nutričné aj chuťové vlastnosti ako zeleninový - listový špenát, no obsahuje oveľa menej kyseliny šťaveľovej. Je to jednoročná dužinatá, poliehavá až plazivá rastlina, lodyhy dorastajú do dĺžky 30 až 50 cm, niekedy vo výborných podmienkach aj viac. Vytvára silne rozvetvené koncové výhonky. Kvety sú žltozelené, asi 5 cm veľké. Rozmnožuje sa semenami. Šťavnaté zelené listy sú bohatým zdrojom vitamínu C, karoténu, vápnika, fosforu a železa. Rastlina má i dezinfekčné vlastnosti. Nepovažuje sa za liečivku, napriek tomu zlepšuje metabolické procesy v bunkách, zabraňuje vysušovaniu, podráždeniu a olupovaniu pokožky - má teda dosť silný anti-aging efekt, čo značí voľne preložené ako omladzovací efekt. Má i ďalšie zdravotné účinky - je výbornou prevenciou proti anémii, má priaznivý účinok na srdcovú činnosť, stimuluje tvorbu štiav v slinivke brušnej. Oproti obyčajnému špenátu má veľa výhod: nevybieha do kvetu pri pestovaní, takže sa využíva od júna až do neskorej jesene, výhonky po zbere znova obrastajú - „obrážajú“, sám sa vysemeňuje, je nenáročný na pestovanie, rastie aj v tieni pod stromami alebo kríkmi, zlepšuje stav pôdy, pretože úrodu, ktorú nespotrebojeme, použijeme ako zelené hnojenie. Použitie na kulinárske účely je ako u listového špenátu. I keď má menej kyseliny šťaveľovej, odporúča

sa pred použitím spariť vriacou vodou, iba pár sekúnd. Môže sa použiť ako sólo zelenina na polievky, šaláty, vaječné omelety a podobne, alebo ako zapekaný so zemiakmi, syrom, rajčinami a cviklou vo vegetariánskej kuchyni. Taktiež je ho možné pripraviť aj s cestovinou, olivovým olejom, šunkou, cesnakom, smotanou. Hodí sa i ako náplň do bagety so šunkou, majonézou, hermelínom a uhorkou. Receptov a spôsobov použitia je nepreberné množstvo.

Pestovanie: Vysieva sa v máji priamo na stanovište, ale možno ho i vysádzať z predpestovaných priesad. Dlhो klíči, pre jesenný zber možno ešte siať aj v septembri. Ak je dlhá jeseň, môžeme ho zberať do mrazov, prípadne ak sa nespotrebuje, posluží ako výborné zelené hnojenie. Je veľmi úrodný, z dvoch rastlín máme za sezónu až 5 kg a viac listov. Zberáme tak, že odštipujeme konce vetvičiek s 5 - 6 listami. Rastlina znovu „obrázi“. Dá sa aj zmrazovať. Neznáša vedľa seba cviklu a šaláty, inak ostatné zeleniny mu nevidia. Čo je dôležité, netrpí chorobami, ani ho nenapadá žiadny škodca.

nenapadá žiadny škodca.

Recept: Cestoviny so špenátom (2 veľké porcie)

250 g cestovín, 200 g čerstvého novozélandského špenátu, 100 g oravskej slaninky, 5-6 strúčikov cesnaku, 50 g masla, 2 dcl šľahačkovej smotany, 100 g parmezánu alebo syra Gran padano, soľ, čierne čerstvo mleté korenie, muškátový oriešok.

Cestoviny uvaríme al dente podľa návodu. Do hlbšej panvice dáme na kocky pokrájanú slaninku, osmažíme, pridáme na drobno pokrájaný cesnak, maslo, smotanu, necháme zovrieť, vložíme pokrájaný obľasťovaný špenát, posolíme a pokoreníme a pridáme štipku mletého muškátového oriešku. Po minútke odstavíme a do panvice vložíme horúce scedené cestoviny, premiešame. Servirujeme tak, že navrch porcie nasturáme parmezán (50 g) a posypeme čerstvými lístkami špenátu. Dobrú chuť!

Zdroj: www.bylinkyprovsechny.com, wikipédia.

Ivan Ondrejovič

Úspech v Pardubiciach

Dňa 8. 10. 2023 sa uskutočnila v Pardubiciach 133. Veľká pardubická steeplechase, ktorej sa zúčastnil o 16.00 džokej Jaroslav Myška na koni Kaiserwalzer, ktorého majiteľom je rodina Gúčíková z Nového Mesta nad Váhom. Hlava rodiny Miloš Gúčík je stálym hosťom v PZ Hurban Beckov. Uvedený koník skončil na 5. mieste steeplechase, ktorá je uznávaná ako najťažší európsky prekážkový dostih. PH

Výstup na Ararat: Hora nám nedala nič zadarmo

Moje meno je Matúš Gúčík a som členom PZ Hurban Beckov. Vo štvrtok, dňa 14. 9. 2023 sa mi podarilo úspešne vystúpiť na najvyšší vrch Turecka - Ararat - s nadmorskou výškou 5137 metrov.

Výstup to vôbec nebol jednoduchý pre nepriazeň počasia, ktorá sa s našou skupinou zahrávala od začiatku samotného výstupu, ktorý začal v pondelok. Podmienky pripomínajúce skôr zimu ako teplý september - veľké množstvo čerstvého snehu, silný vietor a nízke teploty, siahajúce až k -20°C zapríčinili, že na vrchol sme sa dostali až s východom slnka vo štvrtok ráno, teda o deň neskôr ako bolo plánované. Zážitok to však bol obrovský a ako na výstup, tak aj na partiu, ktorá sa pod Araratom zložila, budem spomínať celý život.

Skvelý úlovok do súťaže

Úspešným rybárom bol Peter Briestenský, člen SRZ Nové Mesto nad Váhom. V nedeľu 10. 9. 2023 ulovil v beckovských vodách na Zelenej Vode kapra rybníčného: 35 kg, 121 cm, ZELENÁ VODA - číslo revíru 2-5590-1-1; nástraha: kukurica. Spôsob ulovenia na položenú, prút Shimano, navíjak Shimano, silón Tiger 0,28 mm. Svedok: Marcel Štefánik, Nové Mesto nad Váhom. Ryba vrátená do vody.

PH

BECKOVSKÝ HRAD Západný palác pre verejnosť otvorený

Keď v roku 2019 vyšla výzva z grantov EHP a Nórska a štátneho rozpočtu, Obec Beckov ako vlastníku objektu začala pripravovať podklady pre žiadosť o nenávratný príspevok na obnovu tohto paláca. V istých častiach sa tento objekt nachádzal v havarijnom stave. Najmä západná stena paláca potrebovala významné zásahy, aby nedošlo k jej ďalšiemu narušeniu a zrúteniu muriva do obytnej časti pod hradnou skalou. Čo sa prakticky aj stalo. Keď v auguste 2020 podpisoval vtedajší starosta obce Daniel Hladký akceptačný list z MIRI SR, ktorý Obec Beckov oprávňoval začať s prácami, deň po úvodnej tlačovej konferencii sa v priestore rytierskej sály odtrhla časť záklenku arkiera na druhom nadzemnom podlaží a zrútila sa z väčšej časti do interiéru paláca. Investícia teda prišla v hodine dvanásť.

Stavebné práce začali v apríli roka 2022. Verejné obstarávanie na realizáciu stavebného diela vyhrala firma PAMARCH, s. r. o. Dozaisťta najzaujímavejším momentom tejto obnovy bolo využívanie stavebného žeriavu. Ak by tohto pomocníka nebolo, nebolo by reálne stavbu zrealizovať s daným rozpočtom a v zmluvne stanovenom čase.

Počas rekonštrukcie prebiehali aj rôzne výskumy. Reštaurátorský, archeologický, architektonicko-historický, ale aj dendrochronologický výskum. Najmä ten posledný priniesol pri skúmaní drevenej časti v murive západnej steny zásadnú informáciu. Vznik múru datoval do obdobia medzi rokmi 1165-1185, čo radí hrad Beckov k najstarším hradom s kamennými objektmi na našom území.

Napriek pandémie COVID-19, zdražovaniu energií a materiálov a ďalším problémom globálneho charakteru, sa dielo podarilo dokončiť. Dňa 26.9.2023 Obec Beckov získala kolaudačné rozhodnutie, ktoré ju oprávňuje objekt zaradiť do prehliadkového okruhu pre návštevníkov pamiatky.

Celková investícia (stavebné práce, expozícia a sprievodné podujatia a aktivity projektu)

bola 1 272 852 €. Náklad Obce Beckov s projektom z roku 2008 bol 304 395 €. Grant EHP a Nórska a štátneho rozpočtu bol v hodnote 968 457 €. Na stavebnú časť bolo minútých 942 674 € z celkového rozpočtu projektu DRAGON. Ostatné finančné zdroje pokryli rôzne indikátory projektu a tzv. ľahké nestavebné aktivity. Najväčšou finančnou položkou v tejto časti bola realizácia expozície v hodnote 142 249 €. Zaujímavým exponátom bude replika náhrobného kameňa (epitafu) Stibora ml. v hodnote 11 100 €.

V roku 2023 sme sa rozhodli palác nechať pre verejnosť otvorený od 29.9. do 24.10.2023. Od 25. - 27.10. bude firma Ústav technológií a inovácií s. r. o. inštalovať prvú časť výstav. V novembri bude horné podlažie paláca pre verejnosť uzavreté. Slávnostné otvorenie atraktívnej expozície je plánované na marec roka 2024. Pevne verím, že výsledok našej viac ako trojročnej práce sa vám bude páčiť.

Opravy hradu aktívne pokračovali aj v roku 2023

Práce na zabezpečovaní západnej steny hradu Beckov, nad obytnou časťou obce, pokračovali aj v roku 2023. Hrad Beckov, n. o., získala na obnovu JZ bašty z programu Obnovme si svoj dom, podprogram 1.4 Ministerstva kultúry SR, grant v hodnote 30 000 €. Financie boli rozdelené na rôzne aktivity. Hradil sa z nich architektonicko-historický výskum, archeologický výskum, dendrochronologický výskum. Prenájom lešenia a najmä murárske práce. Podarilo sa nám zabezpečiť vonkajšie murivá, korunu múru, ktorá bola značne rozpadnutá a hrozil jej pád do záhrad pod hradom. V západnej, dolnej úrovni bašty sme domurovali v prvej fáze 21 m³ muriva a v druhej časti začiatkom októbra potom ďalších približne 8 m³. Tieto aktivity však nie sú konečné. V roku 2024 budeme žiadať finančné prostriedky opäť na tento objekt, kde by sme mali dolný múr nadmurovať zhruba o 2 metre do výšky. Nasledovne bude prebiehať v interiéroch bašty výskumná činnosť (archeológia).

JZ bašta je po týchto úpravách už dnes v oveľa bezpečnejšom stave a nehrozí jej zrútenie do obce.

V rámci bežnej údržby sme potom realizovali drobné vyspravenia výpadkov muriva napríklad v priestore strielne pri hradnej studni, kde sa rozpadol na jar tohto roka záklenok. Z tých, pre návštevníka viditeľných aktivít, sa potom jednalo o päť nových predajných stánkov, obnovu drevenej časti schodiska na horný hrad a najmä realizáciu kovovej konštrukcie pódia s novým dreveným obkladom a podlahou. Práce však nekončia a do konca roka nás čakajú ešte ďalšie dva mesiace. Kolegovia by tak mali dokončiť výmenu schodisk aj na hornom hrade. Zaujímavosťou je aj realizácia nového státiu pre bicykle v priestore pred hradnou pokladňou. Z grantu Interreg V-A, ktorý žiadala Obec Beckov na nový náučný chodník v obci, by mali pribudnúť na hrade aj nové smetné koše v tvare dubových sudov (12 ks 200 l a 6 ks 100 l). Tie by mali byť aj na separovaný zber odpadu. Ako prvá pamiatka na Slovensku budeme ponúkať aj zber zálohovaných obalov. Výťažok z predaja bude naspäť investovaný do činnosti neziskovej organizácie.

Mgr. Peter Pastier,
riaditeľ, Hrad Beckov, n. o.

Program NOVEMBER

4. 11. 2023 18:00 - 20:00
Krampusácka veselica

V Beckove sa budú čerti veseľiť už 4. novembra od 18:00 do 20:00.

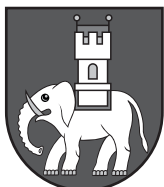
Čaká vás večer plný desu a zábavy s čertovsky strašidelnými krampusákmi, ktorí sa zlietli na hrad Beckov, aby vymietli všetkých duchov, dasov a iné bosorácke neplechty, čo nám tu po nociach šramotia.

11. 11. 2023 9:00 - 16:00
Hradná zabijačka

Už tradične zakončíme sezónu dobrou zábavou a skvelým jedlom a pitím. Tešiť sa môžete na zabijačkové špeciality ako jaternice, klobásu, tlačenkú, oškvarky, masť či slaninu, bohatý zabijačkový tanier a kapustnicu. Tento rok sa o zábavu postarajú folklórny tanečný súbor Trúfalci a kapela Srnka band, ktorá vám ukáže, že dychovka môže mať rozličnú podoby.

HRADNÁ ZABIJAČKA
11. november 2023
9:00 - 16:00

zabijačkové špeciality do brucha aj domov, ochutnávkové taniere*
folklórne tanečné vystúpenia 10:00, 11:00, 12:00
koncert Srnka band 13:00, 14:00
lukostrelba, komentované prehliadky, dobové doskové hry
*spoločne s občanmi

BECKOVSKÉ NOVINY - dvojmesačník. Vydáva Obec Beckov, IČO 00311413. BN č.5/2023 vyšli 27.10.2023. Ročník XXVIII. NEPREDAJNÉ: pre obyvateľov obce Beckov • ISSN: 1338-8142 02. Evidenčné číslo MK SR - EV 2878/09. Adresa redakcie: Obecný úrad, Beckov č. 180, 916 38 Beckov; e-mail: redakcia-bn@obec-beckov.sk; redakcia.bn.ko@gmail.com; tel. kontakt: 032 7742722, 0911 960 621 • Šéfredaktor a predseda redakčnej rady: Mgr. Dana Badžgoňová • Redakčná rada BN: Ing. Darina Jarábková, Ing. Katarína Kučerová, Mgr. Jozef Pekarovič, Mgr. Adam Straka, Zuzana Tehlárová. Grafická úprava a tlač: Tlačiareň J+K, Trenčín, Opatovská 41 • Webstránka obce: www.obec-beckov.sk. **Za obsah článkov zodpovedajú autori.**